

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I REOSIGURANJA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

2021.

Broj: 01-02-08-11-3-3482-9/21

Sarajevo, septembar 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	6
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI ZAVODA	12
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	15
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	17
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	17
7.1.1	Prihodi i primici	17
7.1.1.1	Prihodi od poreza	17
7.1.1.2	Neporezni prihodi	18
7.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	18
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	18
7.1.2.1	Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda	18
7.1.2.2	Rashodi Fonda solidarnosti.....	20
7.1.3	Finansijski rezultat.....	26
7.2	BILANS STANJA.....	26
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	26
7.2.2	Stalna sredstva	26
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	27
7.2.4	Izvori sredstava	28
7.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	28
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	28
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	29
9.	JAVNE NABAVKE	30
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	33
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	36
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu	37
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	40
	Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine	41

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2021. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava¹. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja zgrade iskazane u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.686.941 KM sadašnje vrijednosti. Poduzete su aktivnosti na obezbjeđenju te dokumentacije (tačka 7.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

---

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Imenovane komisije za izdavanje saglasnosti za liječenje osiguranih osoba FBiH na teret sredstava Fonda solidarnosti pri uvođenju pacijenata u pravo korištenja lijekova nisu primjenjivale Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa liste lijekova Fonda solidarnosti (tačka 5. Izvještaja);**

2. Nije obavljan kontinuirani monitoring i periodična evaluacija terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa liste lijekova Fonda solidarnosti (tačka 5. Izvještaja);
3. Osigurane osobe u FBiH uvedene su u pravo na korištenje lijekova iz posebnog programa a da prethodno nisu osigurana dodatna finansijska sredstva za njihovo finansiranje, što nije u skladu sa Odlukom o listi lijekova Fonda solidarnosti, a samim tim nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti (tačka 7.1.2.2 Izvještaja);
4. Plan javnih nabavki lijekova koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti nije sačinjen uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavki, čime nije osigurano transparentno provođenje javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 9. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Iako je Zavod poduzeo aktivnosti prema nadležnom ministarstvu, Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH vezano za osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti, u 2021. godini nisu obezbijeđena sredstva za njegovo finansiranje u zakonom propisanom iznosu. Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje ostvareni su u iznosu od 157.996.702 KM, dok su prihodi iz Budžeta FBiH iznosili 28.500.000 KM, što predstavlja samo 18% sredstava koja su se trebala uplatiti iz Budžeta FBiH u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju (tačka 6. Izvještaja);
- Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca, što nije u skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno može imati za posljedicu nerješavanje problema iz nadležnosti Zavoda (tačka 1. i 4. Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 27. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Izvršiti popunjavanje sistematizovanog broja izvršilaca u jedinici za internu reviziju kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Liste čekanja pacijenata voditi na obrascima i sa svim potrebnim podacima, kako je utvrđeno Uputstvom o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koje je donio Upravni odbor.	5.
3.*	Vršiti kontinuirani monitoring i periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti.	5.
4.	Sastanke komisija za utvrđivanje prava korištenja lijekova održavati jednom mjesečno, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH.	5.
5.	Stvarati obaveze do visine sredstava utvrđenih finansijskim planom Zavoda u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	7.1.2.2
6.*	Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravati po osiguranju dodatnih finansijskih sredstava, u skladu sa Odlukom o listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH.	7.1.2.2
7.*	Okončati aktivnosti na raspodjeli spornih predmeta „sukoba nadležnosti“ s ciljem izmirenja obaveza nastalih po osnovu inoosiguranja.	8.
8.*	Plan javnih nabavki Fonda solidarnosti donijeti uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavki, u skladu s Procedurama za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki, kako bi se osiguralo transparentno provođenje javnih nabavki, shodno članu 3. Zakona o javnim nabavkama.	9.

* nerealizovana preporuka iz prethodnog perioda (6)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o načinu izvršavanju finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2021. godinu (sa izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2021. godinu);
- Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2021. godinu (sa izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2021. godinu);
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o apotekarskoj djelatnosti;
- Odluka o listi lijekova Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Statut Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je vanbudžetski fond, upisan kao javna ustanova kod nadležnog suda za registraciju na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju² i Odluke Vlade FBiH³ o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH.

Obavlja poslove iz nadležnosti u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda, koji se odnose na: vršenje poslova u vezi s izradom standarda i normativa obaveznog zdravstvenog osiguranja, obavlja poslove izrade podzakonskih akata u vezi sa ostvarivanjem prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, vođenje evidencija u oblasti obaveznog zdravstvenog osiguranja, osiguravanje vođenja jedinstvenog informacionog sistema obaveznog zdravstvenog osiguranja, praćenje politike provođenja i unapređivanja obaveznog zdravstvenog osiguranja i koordiniranje rada kantonalnih zavoda u tom domenu, planiranje i prikupljanje sredstava Federalnog fonda solidarnosti, obavljanje poslova u vezi sa izradom obračuna sredstava Federalnog fonda solidarnosti po namjenama sa izvještajem, obavljanje poslova u vezi sa izradom obračuna ukupnih sredstava ostvarenih i utrošenih u zdravstvu FBiH sa izvještajem, izradu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje, ostvarivanje zdravstvene zaštite u inostranstvu, izradu cijena zdravstvenih usluga iz osnova obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i obavljanje drugih poslova koji se odnose na rad Federalnog fonda solidarnosti, a proizilaze iz zakona i drugih propisa, te podzakonskih akata.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju u okviru Zavoda obrazovan je Fond solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Fond solidarnosti) s ciljem ostvarivanja jednakih uslova za provođenje obaveznog zdravstvenog osiguranja u svim kantonima, za određene prioritetne vertikalne programe zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH, kao i za pružanje prioritetnih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističkih djelatnosti osiguranim licima na teritoriji Federacije BiH. **Fond solidarnosti osnovan je kako bi se svim stanovnicima FBiH osigurali jednaki uslovi prilikom pružanja tačno definisanih zdravstvenih usluga domaćih zdravstvenih ustanova i putem liječenja u inostranstvu, kao i da se osigura kupovina lijekova za najteža oboljenja.**

Sredstva Fonda osiguravaju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, Budžeta FBiH i drugih izvora, u skladu sa zakonom i odlukom Vlade FBiH.

Osnovni opći akt Zavoda je Statut, koji je Upravni odbor donio 21. 12. 2004. godine. Članom 11. Statuta utvrđeno je da Zavodom upravlja Upravni odbor, kojeg na prijedlog federalnog ministra zdravstva imenuje Vlada FBiH. U skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Upravni odbor ima 11 članova, i to po jedan član iz svakog kantona kojeg predlažu kantonalna ministarstva zdravstva, te jedan član iz Federalnog ministarstva zdravstva. Vlada FBiH je 5. 11. 2015. godine donijela Odluku o imenovanju privremenog Upravnog odbora na mandat od tri mjeseca, do okončanja postupka konačnog imenovanja. Privremeni Upravni odbor je nastavio djelovati u periodu od 2015. do 2021. godine jer još uvijek nije izvršeno konačno imenovanje. Privremeni Upravni odbor u 2021. godini je djelovao u sastavu: predsjednica Snježana Bodnaruk (resorno Ministarstvo) i članovi: Berislav Živković (Posavski kanton), Vesna Ferković (Tuzlanski kanton), Antonijo Vujica (Hercegovačko-neretvanski kanton), Anđelko Mikulić (Zapadnohercegovački kanton), Sandra Vegar-Zubović (Kanton Sarajevo), Azra Suljić (Unsko-sanski kanton), Emir Sijerčić (Bosansko-podrinjski kanton), Haša Begić (Zeničko-dobojski kanton), Dragan Solomun (Srednjobosanski kanton) i Darko Čondrić (Kanton 10, koji je dao neopozivu ostavku 23. 3. 2020. godine; do okončanja revizije Kanton 10 nije poslao prijedlog za njegovo razrješenje i imenovanje novog člana Upravnog odbora, te ga stoga Vlada FBiH nije razriješila dužnosti).

Zavodom rukovodi direktorica, koja ga predstavlja i zastupa. Direktorica ima zamjenika koji ne može biti iz istog konstitutivnog naroda. Vlatka Martinović je 25. 7. 2019. godine imenovana na mjesto direktorice, a Zilha Ademaj 27. 6. 2019. godine na mjesto zamjenice direktorice Zavoda.

² „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11, 36/18

³ Odluke Vlade FBiH V. broj 107/98 od 14. 5. 1998. godine

Organizacija i sistematizacija poslova u Zavodu uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda, a čine je: Služba za sistem zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, Služba za inostrano osiguranje i liječenje u inostranstvu, Služba za opće i personalne poslove, Služba za planiranje i ekonomiku, Služba za finansije, računovodstvo i trezorsko poslovanje, Služba za informacione tehnologije, Služba za medicinsko-farmaceutske poslove i Služba za internu reviziju. Sistematizovano je 56 radnih mjesta, a na 31. 12. 2021. godine u Zavodu je bilo zaposleno 50 radnika.

Sjedište Zavoda je u Sarajevu, na Trgu heroja broj 14.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od januara do juna 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio je Ured o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima. Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Sačinjena je strategija i mapa procesa, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, s ciljem jačanja internih kontrola.
- 2) Preispitana je postojeća organizacija i Procedure javnih nabavki kako bi se izvršilo grupisanje poslova koji su vezani za javne nabavke na jednom mjestu, u svrhu povećanja efikasnosti i odgovornosti za provođenje javnih nabavki. Rukovodioci službi su dostavili svoje prijedloge o izmjenama i dopunama postojeće organizacije. Također, dostavljen je prijedlog o formiranju nove službe – za javne nabavke i komercijalu. U prijedlogu su svi poslovi vezani za proces javnih nabavki grupisani na jednom mjestu. U toku 2022. godine Odlukom direktorice formirana je Radna grupa za izradu radnog teksta prijedloga pravilnika o unutarnoj organizaciji Stručne službe Zavoda. Radna grupa održala je dva sastanka, te sačinila prijedlog organizacione šeme po kojoj će nastaviti s daljnjim radom.
- 3) Poduzete su aktivnosti, u saradnji s resornim ministarstvom, kako bi se donijeli adekvatni i revidirali postojeći kriteriji (stručno-medicinska uputstva) na osnovu kojih rade komisije za utvrđivanje prava korištenja Liste lijekova Fonda solidarnosti. Nakon upute inicijative i urgencije resornom ministarstvu za donošenje novih stručno-medicinskih uputstava, ministarstvo je u aprilu 2022. godine dalo saglasnost na donesena stručno-medicinska uputstva za određene terapije.

- 4) Poduzete su aktivnosti s ciljem objavljivanja Listi čekanja pacijenata na lijekove Fonda solidarnosti, sa šifriranim ličnim podacima pacijenata, u svrhu transparentnijeg poslovanja i veće dostupnosti informacija o korištenju ovih lijekova. Zavod je pokrenuo postupak javne nabavke nove web-stranice koja će dati mogućnost objave listi čekanja sa šifriranim podacima.
- 5) Radna grupa za izradu Nove tarife zdravstvenih usluga FBiH utvrdila je dinamički plan provođenja aktivnosti, kao i nosioce aktivnosti za sačinjavanje novog cjenovnika zdravstvenih usluga iz osnova obaveznog zdravstvenog osiguranja. U okviru zapisnika sa jednog od sastanaka radne grupe utvrđen je i rok za obavljanje ovog zadatka.
- 6) Poduzete su neophodne pravne mjere i aktivnosti prema nadležnom ministarstvu, Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH s ciljem osiguranja pripadajućeg zakonskog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH. Upućen je dopis nadležnom ministarstvu na sastanku s Federalnim ministarstvom finansija kojem je direktorica Zavoda prisustvovala, i istaknut je problem nedovoljnog izdvajanja finansijskih sredstava iz Budžeta FBiH. Vlada FBiH je u 2022. godini donijela Zaključak sa planom mjera za postizanje finansijske održivosti Fonda solidarnosti.
- 7) Priznavanje rashoda vršeno je u skladu s modificiranim računovodstvenim principom nastanka događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.
- 8) Na internet-stranici Zavoda i u „Službenim novinama“ objavljena je Odluka kojom se osiguranim licima omogućava korištenje prava na sufinansiranje troškova nabavke lijekova i usluga, s ciljem osiguranja veće transparentnosti i osiguranja ravnopravnosti, pravičnosti i jednakosti, u skladu sa zakonskim propisima.
- 9) Osigurana je dokumentaciona osnova sa podacima osiguranih osoba kojima je utvrđeno pravo korištenja na lijekove Fonda solidarnosti, sa nazivima lijekova koje koriste i jasno određenim iznosima troškova liječenja, s ciljem stvaranja preduslova za donošenje realnog Plana javnih nabavki, sačinjavanja analiza, izvještaja i projekcija troškova u realnom vremenu, te efikasnog donošenja odluka menadžmenta.
- 10) Osigurana je implementacija softverskog rješenja za javne nabavke, a implementacija softvera za inoosiguranje je u toku.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Liste čekanja pacijenata u najvećem dijelu se vode jednoobrazno i elektronski, ali i dalje ne u skladu s Uputstvom o uspostavi Listi čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, koje je donio Upravni odbor.
- 2) Poduzete su aktivnosti s ciljem konačnog izmirenja neplaćenih obaveza Zavoda zdravstvenog osiguranja Zapadnohercegovačkog kantona proistekle po osnovu liječenja u Republici Hrvatskoj. Međutim, nisu okončane aktivnosti na raspodjeli spornih predmeta „sukoba nadležnosti“, što je neophodno kako bi se izmirile obaveze nastale po osnovu inoosiguranja.

Nerealizovane preporuke

- 1) Uspostaviti Jedinicu za internu reviziju s odgovarajućim broj zaposlenih, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
- 2) Vršiti kontinuirani monitoring i periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, u skladu s članom 24. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova fonda solidarnosti.
- 3) Osigurati korištenje sredstava Fonda solidarnosti osiguranim osobama kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, srazmjerno broju stanovnika u svakom kantonu, u skladu s Odlukom o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti FBiH, a time i članom 82. stav 7. Zakona o zdravstvenom osiguranju.⁴

---

⁴ Preporuka nije ponovljena s obzirom na to da su poduzete aktivnosti na izmjeni Odluke o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti FBiH. Ministarstvo je dalo saglasnost na podnesenu inicijativu za izmjenu Odluke.

- 4) Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravati nakon rješavanja postojećih listi čekanja i po osiguranju dodatnih finansijskih sredstava, uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva), u skladu s postojećim propisima.
- 5) Plan javnih nabavki Fonda solidarnosti donijeti uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavki, a naročito lijekova koji su utvrđeni Listom lijekova Fonda solidarnosti.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Utvrditi tačan broj originalnih lijekova i lijekova za koje postoji samo jedan nosilac dozvole za stavljanje u promet u BiH, te u saradnji s resornim ministarstvom iznaći mogućnost njihove eventualne zamjene lijekovima za koje postoji aktivna konkurencija, s ciljem povećanja dostupnosti lijekova većem broju pacijenata. Prema dostavljenoj informaciji i Uputstvu Agencije za lijekove i medicinska sredstva o biološkim lijekovima, smatramo da su biološki lijekovi i biosimilarri međusobno nezamjenjivi.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno osam preporuka, od čega su dvije nove i šest preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu (četiri nerealizovane i dvije djelimično realizovane).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁵ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁸

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u Zavodu. Rukovodstvo je odgovorno i za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, Standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole), poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa standardima interne kontrole.

Pravilnikom o radu uređeni su zaključivanje ugovora o radu, prava i obaveze radnika i poslodavca, prestanak ugovora o radu, te druga pitanja od značaja za radnika i poslodavca. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređeni su unutrašnja organizacija sistematizacija radnih mjesta sa brojem izvršilaca i uslovima u pogledu stručne spreme, rukovođenje, programiranje i planiranje rada i dr. Sistematizovano je 56 radnih mjesta (uključujući direktora i zamjenika direktora). Pored navedenih akata, Zavod je usvojio značajan broj akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola, kao što su računovodstveni dokumenti (Računovodstvene politike, Pravilnik o knjigovodstvu i dr.), procedure upravljanja imovinom, rashodima i sl., te dokumenti kojima se uređuju nadležni poslovi utvrđeni Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

---

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁸ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Statutom i članovima 102. i 104 Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da Zavodom upravlja Upravni odbor kojeg imenuje Vlada FBiH u sastavu od 11 članova. Upravni odbor čini po jedan član iz svakog kantona kojeg predlažu kantonalna ministarstva zdravstva, te jedan član iz Federalnog ministarstva zdravstva. Vlada FBiH je 5. 11. 2015. donijela Odluku o imenovanju privremenog Upravnog odbora na mandat od tri mjeseca, do okončanja postupka konačnog imenovanja. Vlada nije imenovala Upravni odbor sa stalnim članovima, a tokom 2021. godine Zavodom je upravljao privremeni Upravni odbor u sastavu od deset članova jer je predstavnik Kantona 10 dao neopozivu ostavku 23. 3. 2020. godine. Konačno imenovanje nije izvršeno jer prijedlog članova u Upravni odbor nije dostavilo Ministarstvo zdravstva Županije Zapadnohercegovačke i Kantona 10. Tokom 2021. godine Federalno ministarstvo zdravstva je dostavilo ponovljene urgencije navedenim kantonima za dostavu prijedloga članova u Upravni odbor. Također, Ministarstvo se obratilo Uredu Vlade Federacije za zakonodavstvo i usklađenost s propisima EU 25. 10. 2021. godine. U mišljenju Ureda Vlade FBiH navodi se da privremeni upravni odbori imaju pravo i obavezu raditi i donositi odluke iz svoje mjerodavnosti dok Vlada FBiH ne donese rješenje o razrješenju članova tih odbora. Također se navodi da nije moguće imenovati Upravni odbor bez članova svih kantona jer je odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju propisan način imenovanja i broj članova Upravnog odbora Zavoda.

Sačinjena je mapa poslovnih procesa u februaru 2022. godine. Zavod je donio akt Registar rizika, kojim su uređene mjere upravljanja rizicima i registar rizika. U okviru registra rizika, rizici su navedeni u pisanoj formi, utvrđene mjere za postupanje po rizicima i odgovorne osobe/službe za utvrđeni rizik. Ovim aktom nije jasno utvrđena obaveza odgovornih osoba za procjenu i izvještavanje o procjeni postojećih i pojavi novih rizika u poslovanju, što je potrebno s obzirom na obavezu Zavoda za kontinuiranom procjenom rizika i poduzimanjem mjera na njihovom smanjenju.

Sačinjavaju se i različite vrste internih izvještaja, kao što su izvještaji o izvršenju finansijskog plana, izvještaji potrošnje lijekova po zdravstvenim ustanovama, izvještaji o javnim nabavkama i sl. Osigurane su kontrolne aktivnosti i kroz razdvajanje dužnosti, te zaštite imovine.

Zavod je sačinio Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu i u februaru ga dostavio Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u Federalnom ministarstvu finansija. U okviru ovog Izvještaja utvrđene su i mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Provedenom revizijom utvrdili smo da se nisu primjenjivale odredbe Uputstva o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH i Procedura za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki. Neprimjenjivanje navedenih akata imalo je značajan uticaj na usklađenost poslovanja Zavoda sa zakonima i podzakonskim propisima. Naime, Uputstvo se nije primjenjivalo u dijelu korištenja propisanog obrasca LP-1 kako bi se mogao utvrditi način bodovanja pacijenata i stavljanja pacijenata na liste čekanja. Procedure se nisu dosljedno primjenjivale u dijelu sačinjavanja Plana javnih nabavki sa svim obaveznim elementima. Preporuke za navedeno date su u dijelovima Izvještaja gdje su detaljnije navedeni propusti.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija 15. 3. 2021. godine, u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.⁹

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹⁰ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH¹¹ Zavod je formirao Jedinicu za internu reviziju. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, u Zavodu su za obavljanje interne revizije sistematizirana tri radna mjesta: rukovodilac i dva interna revizora, a popunjeno je samo radno mjesto rukovodioca, koji i obavlja poslove interne revizije, te stoga ne možemo potvrditi da je Zavod uspostavio funkciju interne revizije u skladu sa zakonskim odredbama.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br.49/20

Direktorica je usvojila Strateški plan interne revizije za period 2021– 2023. godine, a na osnovu njega i Godišnji plan rada interne revizije. Godišnjim planom rada interne revizije za 2021. planirano je obavljanje devet revizija, a objavljeno je osam izvještaja, i to: Revizija rada i naknada članovima komisija u funkciji Zavoda, Revizija izdataka za implantate, Revizija prihoda, prihoda od donacija, finansijskog i naturalnog rabata, ugovaranje, provođenje, praćenje ugovora o sufinansiranju, Revizija procesa javnih nabavki, Revizija izvršenja rashoda i dr. Revizija popisa imovine i obaveza za 2021. godinu uključena je u Plan revizija za 2022. zbog stupanja na snagu novog Zakona o računovodstvu i reviziji i novog Pravilnika o popisu imovine i obaveza. U izvještajima interne revizije dato je 18 preporuka. U Godišnjem izvještaju interne revizije navodi se da Zavod postupa po datim preporukama (13 provedenih i pet neprovedenih, za koje nije protekao rok provedbe). Godišnji izvještaj interne revizije za 2021. je, u skladu s članom 18. Zakona o internoj reviziji, dostavljen Centralnoj harmonizacijskog jedinici.

Radom interne revizije koristili smo se u dijelu ocjene rizika za pojedine revidirane procese, kao što su primjena Zakona o javnim nabavkama, revizije prihoda i primitaka i rashoda i izdataka i finansiranja.

Preporuka:

- **izvršiti popunjavanje sistematizovanog broja izvršilaca u jedinici za internu reviziju kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Plan integriteta Zavoda za period 2017 - 2021. godina donesen je u januaru 2017. godine, čija je svrha uspostavljanje mehanizma koji će obezbijediti efikasno i efektivno funkcionisanje institucije kroz jačanje odgovornosti, pojednostavljenje komplikovanih procedura, jačanje etike kao i uvođenje efikasnog sistema nadzora i kontrole. Prema prezentiranom Izvještaju iz decembra 2021. godine o izvršenoj evaluaciji preporuka za unapređenje integriteta Zavoda u toku 2021. godine poduzimane su aktivnosti na prevenciji korupcije u vidu analize rizičnih oblasti kao i postojećih preventivnih mehanizama unutar Zavoda. Odluka o izradi i provođenju Plana integriteta Zavoda 2022. - 2025. godina donesena je 27. 5. 2021. godine kojom je imenovan koordinator i članovi radne grupe koji će biti zaduženi za izradu. Utvrđen je rok za izradu Plana integriteta 31. 12. 2021. godine, kada je i usvojen novi Plan integriteta. Vlada FBiH je u novembru 2021. godine donijela novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije od 2021. godine do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u Federaciji BiH, te je navedeno da je postojeće planove integriteta potrebno uskladiti sa novim Akcionim Planom Vlade FBiH. Zavod je poduzeo aktivnosti na revidiranju usvojenog Plana integriteta i Antikorupcionom timu Vlade FBiH 3. 6. 2022. godine dostavio revidirani Plan integriteta na mišljenje.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI ZAVODA

Sistem zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH je, u skladu sa Ustavom FBiH i zakonskim propisima donesenim na osnovu Ustava, koncipiran na principima podijeljene nadležnosti između federalne i kantonalnih vlasti. U nadležnosti federalne vlasti je da utvrđuje politiku i donosi zakone, a kantonalna vlast provodi zakone i utvrđuje, odnosno usklađuje zdravstvenu politiku kantona sa politikom na nivou FBiH. Federalno ministarstvo zdravstva nadležno je za Zavod i sve instrukcije, a i povratni izvještaji i planovi dostavljaju mu se na odobrenje i daljnju proceduru.

Nadležnosti Zavoda propisane su članom 100. Zakona o zdravstvenom osiguranju, u okviru kojih izdvajamo:

- 1) prati politiku provođenja i unapređivanja obaveznog zdravstvenog osiguranja i koordinira rad kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u tom domenu;
- 2) planira i prikuplja sredstva Fonda solidarnosti;
- 3) obavlja poslove u vezi sa izradom osnova za utvrđivanje cijena i cjenovnika zdravstvenih usluga iz osnova obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- 4) obavlja poslove u vezi s izradom obračuna sredstava federalnog Fonda solidarnosti, po namjenama, sa izvještajem;

- 5) obavlja poslove u vezi s nabavkama iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima;
- 6) osigurava vođenje Jedinственог informacionog sistema obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- 7) obavlja poslove izrade međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu obaveznog zdravstvenog osiguranja i provodi ih;
- 8) koordinira rad kantonalnih zavoda osiguranja u provođenju ovih ugovora i neposredno učestvuje u međunarodnim dogovorima vezanim za ovu oblast;
- 9) obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu za koje je ovlašten propisima iz člana 41. ovog Zakona (liječenje u inostranstvu);
- 10) vrši poslove u vezi s izradom standarda i normativa obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Vežano za praćenje politike provođenja i unapređivanja obaveznog zdravstvenog osiguranja i koordiniranje rada kantonalnih osiguranja u tom domenu, značajnim smatramo naglasiti da Zavod implementira zakonske propise i podzakonske akte koje donosi federalni ministar zdravstva. Federalni ministar zdravstva je, u skladu s članom 44. Zakona o apotekarskoj djelatnosti, donio Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti (u daljem tekstu: Pravilnik o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti). Pravilnikom je utvrđeno da komisije za utvrđivanje prava korištenja lijekova vrše procjenu pojedinačnih zahtjeva za korištenje lijekova, na osnovu konzilijarnog mišljenja nadležne kliničke zdravstvene ustanove, stručno medicinskog uputstva izdatog od strane ministra, ovog pravilnika, kao i propisa koji regulišu rad Fonda solidarnosti. Između ostalog, utvrđeno je korištenje Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH i obaveza izrade općeg akta Zavoda kojim se reguliše način formiranja Liste čekanja, njeno vođenje, kontinuirano praćenje i informisanje osiguranika o bitnim podacima u vezi Liste, kao i poduzimanje aktivnosti za izmjene i dopune Liste čekanja. Napominjemo da je Pravilnikom utvrđeno da se, u slučaju nedostatka finansijskih sredstava, Zavoda mogu utvrditi liste čekanja, s tim da vrijeme čekanja ne smije ugroziti život i zdravlje osiguranika.

Upravni odbor Zavoda donio je Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH¹² kojim je utvrđen postupak, način utvrđivanja listi čekanja, kriteriji, način vođenja i kontinuiranog praćenja liste, te informisanje osiguranog lica o bitnim podacima sa liste čekanja.

Prema Uputstvu, Listu čekanja za lijekove uspostavljaju nadležne komisije Zavoda na osnovu evaluacije medicinske dokumentacije, dostavljene od konzilija zdravstvenih ustanova i utvrđenih kriterija ovim Uputstvom. Kriteriji za stavljanje pacijenata na Listu čekanja za lijekove su: 1) zdravstveno stanje pacijenta, 2) stepen hitnosti i 3) dužina čekanja. Promjene statusa pacijenata na listi čekanja za lijekove kojima se osigurano lice skida sa Listi čekanja može biti iz medicinskih¹³ i nemedicinskih razloga.¹⁴ Izuzetno, zbog hitnosti i neposredne životne ugroženosti, nadležna komisija može pacijentu izdati saglasnost za uvođenje u pravo korištenja lijeka koji mu je indiciran, bez obzira na njegov status na Listi čekanja za lijekove. Konzilij zdravstvenih ustanova dužan je u rokovima od najmanje tri mjeseca, a po potrebi i kraće, izvršiti evaluaciju liječenja za svakog pacijenta, a konzilijarno mišljenje dostaviti nadležnoj komisiji Zavoda u skladu sa doktriniranim pristupom, sa ciljem revidiranja Liste čekanja za lijekove. Lista čekanja se treba voditi u pisanoj i elektronskoj formi, a naziv lijeka na koji se odnosi Lista čekanja se unosi iznad tabele u propisani obrazac LP-1. U propisani Obrazac LP-1 trebaju se unijeti sljedeći podaci: redni broj, ime i prezime pacijenta, jedinstveni matični broj, konzilij zdravstvene ustanove koji je dao preporuku za liječenje, mjesto prebivališta, kanton i nadležni kantonalni zavod kome pacijent pripada, datum uvrštavanja na Listu čekanja za lijekove, bodovi – na osnovu procjene zdravstvenog stanja pacijenta, stepena hitnosti i dužine čekanja, ukupno bodova i napomene.

---

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 19/15

¹³ izostanak terapijskih efekata liječenja, neželjeni efekti liječenja i nepodnošenje terapije, pogoršanje zdravstvenog stanja i prevođenje pacijenata na terapiju drugim lijekovima

¹⁴ promjena prebivališta osiguranika koja mijenja status osiguranika, izmještanje na liječenje u inostranstvo, izjava pacijenta u pisanoj formi da ne želi koristiti propisanu terapiju i smrtni ishod prije primjene preporučenog lijeka

Uvidom u prezentirane liste čekanja konstatovali smo da komisije za odobravanje korištenja lijekova sa liste lijekova u radu nisu koristile propisani obrazac LP-1, već su vodile liste čekanja u elektronskoj formi koja ne sadrži sve podatke koji su navedeni u obrascu LP-1. Imajući u vidu da ove liste ne sadrže broj bodova, nije moguće utvrditi način na koji su sastavljene, odnosno da su sastavljene u skladu sa kriterijima propisanim u Uputstvu o uspostavi liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH.

U toku revidirane godine od nadležnih komisija za uvođenje osiguranika u pravo korištenja lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH direktorica Zavoda je zatražila pisana izjašnjenja vezano za primjenu Uputstva o uspostavi listi čekanja za lijekove sa Liste. Prezentirani su odgovori dvije komisije, od kojih je jedna iznijela nejasnoće u primjeni kriterija, a druga da se pri radu koristila jasnim kriterijima, te se komisija maksimalno pridržavala zakonskih, stručnih, medicinskih, moralnih i etičkih principa. U aprilu 2022. godine sačinjena je inicijativa za revidiranje Uputstva, koju je Upravni odbor usvojio. U maju 2022. direktorica Zavoda je donijela rješenje o imenovanju radne grupe za izradu novog uputstva. Zadatak radne grupe je da sagleda odredbe, te da da svoje prijedloge u vezi eventualne izmjene i dopune, odnosno izrade novog uputstva, sve u okviru svojih stručnih kompetencija. Rješenjem nije utvrđen rok za obavljanje ovog zadatka.

Zavod je dužan jednom u šest mjeseci izvijestiti federalnog ministra zdravstva i Upravni odbor o statusu listi čekanja. Zavod je dostavio Federalnom ministarstvu zdravstva i Upravnom odboru izvještaj o statusu listi čekanja na 31. 12. 2021. godine.

Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti utvrđeno je da Zavod obavlja kontinuirani monitoring i periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja lijekovima sa liste lijekova Fonda solidarnosti, te izvještaj o provedenom monitoringu i evaluaciji dostavlja Ministarstvu svakih šest mjeseci. Ova vrsta monitoringa nije vršena u prethodnom periodu. U revidiranoj godini započete su aktivnosti na način da je direktorica Zavoda uputila dopis zdravstvenim ustanovama u kojima se koriste lijekovi Fonda solidarnosti FBiH, da dostave podatke o uspostavi sistema praćenja kvalitete liječenja, te da daju sugestije i prijedloge vezane za unapređenje ovog procesa rada u narednom periodu. Ovakav dopis zdravstvenim ustanovama upućen je i u januaru 2022. godine. U novembru revidirane godine samo dvije zdravstvene ustanove dostavile su svoje odgovore na upit. **Zavod u toku revidirane godine nije obavljao ovu vrstu monitoringa i evaluacije, što nije u skladu s odredbama Pravilnika.**

Prema Pravilniku o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, komisije za utvrđivanje prava korištenja lijekova u obavezi su da jednom mjesečno obavljaju procjenu pojedinačnih zahtjeva, a na osnovu konzilijarnog mišljenja nadležne kliničke zdravstvene ustanove, stručno-medicinskog uputstva, navedenog Pravilnika, kao i propisa koji regulišu rad Fonda solidarnosti. **Prema prezentiranom pregledu broja održanih sastanaka u toku revidirane godine, većina komisija sastajala se tri do šest puta u toku godine, umjesto 12 puta, kako je propisano Pravilnikom.**

Pravilnikom je utvrđeno da Zavod svojim internim aktom, između ostalog, reguliše način informisanja osiguranika o bitnim podacima u vezi liste čekanja. Prema Uputstvu, Zavod je dužan isključivo na pismeni zahtjev pacijenta istom omogućiti neposredan uvid u Listu čekanja za lijekove i o terminima sastanka nadležne komisije. Zavod je u decembru donio odluku o pokretanju postupka javne nabavke – dizajn i izrada novog Web site-a/portala. Prema informaciji datoj revizorskom timu,¹⁵ u izradi je nova web stranica, sa mogućnostima aplikacija, a što se odnosi i na aplikaciju za objave listi čekanja sa šifriranim podacima.

Shodno navedenom, konstatujemo da se liste čekanja pacijenata nisu vodile na LP-1 obrascima, što nije u skladu s Uputstvom o uspostavi listi čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, a samim tim nije u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH. Nije vršen kontinuirani monitoring i periodična evaluacija terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, što također nije u skladu s Pravilnikom. Komisije za utvrđivanje prava korištenja lijekova sa liste lijekova Fonda solidarnosti nisu se sastajale redovno svakog mjeseca, kao što je propisano.

---

¹⁵ Informacija je revizorskom timu data putem usmeno obavljenog intervjua sa direktoricom Zavoda i u okviru Upitnika o realizaciji preporuka po prethodnom izvještaju o finansijskoj reviziji

Preporuke:

- *liste čekanja pacijenata voditi na obrascima i sa svim potrebnim podacima, kako je utvrđeno Uputstvom o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koje je donio Upravni odbor;*
- *vršiti kontinuirani monitoring i periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti;*
- *sastanke komisija za utvrđivanje prava korištenja lijekova održavati jednom mjesečno, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH.*

Vežano za izradu cijena i cjenovnika zdravstvenih usluga iz osnova obaveznog zdravstvenog osiguranja, postojeća Tarifa zdravstvenih usluga u FBiH donesena je 1997. godine (izmjene i dopune 2007. godine), a za njeno donošenje je nadležan Upravni odbor Zavoda, u skladu sa članom 104. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Za zdravstvene ustanove najveći problem kod primjene postojeće Tarife predstavlja nemogućnost zakonitog fakturisanja brojnih novih usluga jer za njih nisu utvrđene cijene u Tarifi. Također ističe se i problem fakturisanja usluga koje su sadržane u postojećoj Tarifi jer se način pružanja usluga promijenio, koriste se novije medicinske metode liječenja, te primjena novih medicinskih aparata i opreme. Da bi privremeno olakšao ovu situaciju, Zavod je samo u 2021. godini donio tri odluke o dopunama Tarife zdravstvenih usluga u FBiH (30. 3, 30. 8, 14. 12.). Međutim, na ovaj način je riješen samo mali broj usluga, a osnovni problem i dalje ostaje neriješen. Direktorica Zavoda 15. 2. 2021. godine donijela Rješenje o imenovanju Radne grupe za izradu nove Tarife zdravstvenih usluga i predlaganja izmjena i dopuna postojeće Tarife zdravstvenih usluga koja ima 23 člana sastavljenu od predstavnika Ministarstva, federalnog i kantonalnih zavoda i zdravstvenih ustanova. Prezentovan je dinamički plan aktivnosti na izradi Tarife zdravstvenih usluga koji je sačinjen u novembru 2020. godine, kao i prijedlog Metodologije utvrđivanja cijena zdravstvenih usluga u Federaciji BiH. Na sastanku Radne grupe od 20. 4. 2022. utvrđeno je da je krajnji rok za izradu Tarife zdravstvenih usluga 31. 12. 2025. godine. Zavod zdravstvenog osiguranja se opredijelio da kao privremeno rješenje ovog problema, omogućiti zdravstvenim ustanovama da samostalno utvrde kalkulacije cijena po propisanoj metodologiji, prezentiraju i usvoje na Upravnom odboru ustanove i dostave Federalnom zavodu na kontrolu i verifikaciju. S tim u vezi Upravni odbor Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja je na sjednici 29. 1. 2020. donio Odluku o načinu i postupku utvrđivanja cijena zdravstvenih usluga koje nisu sadržane u Tarifi zdravstvenih usluga u FBiH.

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Shodno zakonskim propisima, sredstva za funkcionisanje Zavoda osiguravaju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje (10,2% svih uplaćenih doprinosa kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja), iz Budžeta FBiH i drugih izvora.

Upravni odbor Zavoda je 29. 9. 2020. godine donio Odluku o usvajanju Prijedloga finansijskog plana Zavoda za 2021. godinu i Odluku o načinu izvršavanja Finansijskog plana Zavoda, prema kojima su planirani prihodi i primici u iznosu od 176.270.000 KM, rashodi i izdaci u iznosu od 176.195.000 KM, te obavezna rezerva u iznosu od 75.000 KM. Prijedlog finansijskog plana dostavljen je Ministarstvu 1. 10. 2020. godine. Odluku o usvajanju prijedloga prioriteta (finansijskog zahtjeva) Dokumenta okvirnog budžeta za period 2021-2023. godine Upravni odbor je usvojio 8. 4. 2020. godine.

Plan je sačinjen na osnovu smjernica za izradu zahtjeva budžetskih korisnika Budžeta Vlade FBiH, Dokumenta okvirnog budžeta Zavoda za period 2021-2023. godine, budžetskih instrukcija br. 2 za 2021. godinu, budžetskog zahtjeva za finansiranje Fonda solidarnosti za 2021. godinu sa projekcijom za period 2022-2023. godine i normativnih akata Zavoda.

Parlament FBiH je u januaru 2021. godine donio Odluku o davanju saglasnosti na finansijski plan Zavoda za 2021. i Odluku o načinu izvršavanja finansijskog plana Zavoda za 2021, kojim su planirani prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 176.195.000 KM. S obzirom na neutrošeni iznos finansijskih sredstava iz ranijeg perioda, izvršene su izmjene i dopune finansijskog plana u julu 2021. godine, kojim su prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci, uvećani na 199.612.624 KM. Također, na osnovu podataka o izvršenju rashoda i ostvarenju prihoda od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u FBiH za prvih osam mjeseci 2021. godine, ostvarenje prihoda od finansijskih rabata dobavljača-isporučilaca lijekova i prihoda od donacija u iznosu od 1,2 mil. KM, te procjenu kretanja prihoda i rashoda do kraja godine, izvršena je i druga izmjena i dopuna finansijskog plana.

Posljednjim izmjenama i dopunama finansijskog plana Zavoda prihodi i rashodi uvećani su na 205.946.405 KM. Najznačajnije uvećanje u odnosu na prvobitni finansijski plan u dijelu prihoda odnosi se na prihode od doprinosa u iznosu od 10.000.000 KM i neutrošeni višak prihoda nad rashodima ranijeg perioda za finansiranje usluga i lijekova po odlukama Upravnog odbora u iznosu od 17.998.370 KM. Najznačajnije uvećanje rashoda je na poziciji lijekova za 18.515.781 KM, zdravstvenih usluga u FBiH za 7.490.000 KM i tekuće rezerve za 2.000.000 KM.

U januaru 2022. godine izvršena je preraspodjela sredstava Fonda solidarnosti na poziciji ugovorenih usluga (2.087.300 KM) i poziciji nabavke materijala i sitnog inventara (1.793.000 KM). Tekuća rezerva u iznosu od 2.000.000 KM utrošena je za pokriće rashoda lijekova za liječenje malignih oboljenja (citostatici), po odluci Upravnog odbora.

Zavod je u okviru prijedloga prioriteta Dokumenta okvirnog budžeta iskazivao potrebe za većim sredstvima u odnosu na ostvarene rashode prethodnih godina. Također, budžetski zahtjev Zavoda dostavljen je 11. 8. 2020. nadležnom Ministarstvu, prema budžetskim instrukcijama br. 2. U njima je navedeno da će nivo rashoda biti potrebno smanjiti ili zadržati na nivou 2020. godine.

U skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, za Fond solidarnosti iz Budžeta FBiH godišnje se trebaju obezbijediti sredstva u visini prihoda ostvarenih od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u FBiH. Zavod je u augustu 2021. godine nadležnom Ministarstvu dostavio dopis vezan za postupanje po preporukama Ureda za reviziju institucija u FBiH. U dopisu je navedeno da je iz Budžeta FBiH za 2021. godinu za Fond solidarnosti odobreno 28.500.000 KM, što je znatno manje od iznosa koji bi se trebao odobriti po odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju. Zavod je tražio od Ministarstva da kao nadležna institucija poduzmu sve potrebne aktivnosti u cilju osiguranja pripadajućeg zakonskog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH, za sufinansiranje programa Fonda solidarnosti. Navodi se i da sredstva odobrena Budžetom FBiH za 2021. godinu neće biti dovoljna za realizaciju svih programa Fonda solidarnosti u obimu koji odražava stvarne potrebe za zdravstvenim uslugama i lijekovima, zbog čega se i dalje na listama čekanja za tretman lijekovima i pružanje zdravstvenih usluga evidentira značajan broj teško oboljelih pacijenata.

U septembru 2021. godine u prostorijama Federalnog ministarstva finansija održan je sastanak s predstavnicima Federalnog ministarstva zdravstva, kojem je prisustvovala i direktorica Zavoda, na kojem se raspravljalo o budžetskim zahtjevima za dodjelu budžetskih sredstava. Istaknut je problem nedovoljnog izdvajanja finansijskih sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti. Predstavnici federalnog ministarstva finansija sugerisali su da se izrade Informacije sa prijedlogom potrebnih finansijskih sredstava, te upute na Vladu FBiH, a Federalno ministarstvo finansija će postupiti u okviru svoje nadležnosti.

Sačinjen je prijedlog Informacije o finansiranju Zavoda, u kojem je obrazložena problematika finansiranja Zavoda, te je u aprilu 2022. godine predloženo Vladi FBiH donošenje zaključka kojim bi naložila da se sačini plan mjera za postizanje finansijske održivosti Fonda solidarnosti, revidiranje liste lijekova i donošenje nove liste lijekova usklađene sa mogućnostima Fonda solidarnosti, vodeći računa da za pacijente koji su uvedeni u pravo moraju biti osigurani lijekovi za nastavak liječenja, da se razmotri mogućnost sukcesivnog i kontinuiranog izdvajanja većeg iznosa finansijskih sredstava iz Budžeta FBiH, te da se prilikom izrade novog Zakona o zdravstvenom osiguranju drugačije definiše iznos finansiranja Zavoda iz Budžeta FBiH u odnosu na sredstva prikupljena po osnovu doprinosa zdravstvenog osiguranja. Vlada FBiH je u aprilu 2022. donijela Zaključak sa predloženim sadržajem. Navedenim Zaključkom nisu definisani rokovi za obavljanje zadataka naloženih ovim aktom.

U skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, za Fond solidarnosti iz Budžeta FBiH godišnje bi se trebala obezbijediti sredstva u visini prihoda ostvarenih od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u FBiH. Prihodi iz Budžeta u FBiH za 2021. godinu iznosili su 28.500.000 KM, što predstavlja samo 18% od ostvarenih prihoda od doprinosa (157.996.702 KM). Shodno navedenom, Zavod je ostvario manje prihoda iz Budžeta FBiH za 129.496.702 KM u odnosu na zakonom propisane prihode, čija je namjena liječenje pacijenata. Navedeno za posljedicu ima duge liste čekanja za pružanje zdravstvenih usluga, kao i za lijekove koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti, a može uticati na konačan ishod liječenja zbog čekanja.

Upravni odbor Zavoda je u decembru 2020. usvojio Plan rada Zavoda za 2021, koji je Vlada FBiH usvojila početkom januara 2021. godine. Plan rada i izvještaj o radu Zavoda sačinjavaju se u skladu s odredbama Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.¹⁶

Upravni odbor je u aprilu 2022. donio Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenju finansijskog plana Zavoda. Izvještaj je dostavljen Federalnom ministarstvu zdravstva, sa zamolbom da se izvještaj dostavi Federalnom ministarstvu finansija, Vladi i Parlamentu FBiH, na daljnji postupak.

Izvještaj o radu Zavoda Upravni odbor usvojio je u aprilu 2022. godine i dostavljen je Generalnom sekretarijatu Vlade FBiH u maju 2022, u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnje finansijske izvještaje za 2021. i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Prema članu 34. Statuta, Upravni odbor je obavezan da usvaja godišnji obračun Zavoda. Ovakva odluka donesena je 24. 2. 2022. godine.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 196.375.678 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (163.993.997 KM), primljeni transferi i donacije (30.799.562 KM) i neporezni prihodi (1.582.119 KM).

7.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 163.993.997 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje (157.996.702 KM) i prihode od doprinosa od ino osiguranika (5.247.003 KM).

Prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje ostvaruju se u skladu s Odlukom o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti za 2021. godinu¹⁷ koju je donijela Vlada FBiH. Odlukom je definisano da se doprinosi za obavezno zdravstveno osiguranje uplaćuju na račune zavoda zdravstvenog osiguranja kantona i na račun Zavoda, za uplatu izdvojenih sredstava Fonda solidarnosti određenih Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH po važećim stopama, te se usmjeravaju u omjeru: 89,8% na račune zavoda zdravstvenog osiguranja kantona i 10,2% na račun izdvojenih sredstava Fonda solidarnosti Zavoda.

---

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19, 2/21

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 5/21

Prihodi od doprinosa ino-osiguranika (paušali) ostvareni su u iznosu od 5.247.003 KM i veći su za 2.247.003 KM u odnosu na planirane. Povećanje ovih prihoda u odnosu na planirane nastalo je zbog uplata Slovenije i Hrvatske, izvršene krajem novembra i decembra, po osnovu konvencija o socijalnom osiguranju, što se nije moglo predvidjeti prilikom izrade rebalansa finansijskog plana (druge izmjene i dopune) za 2021. godinu.

Revizijom smo utvrdili da se prihodi evidentiraju u skladu s Pravilnikom o sadržaju, načinu i rokovima izvještavanja o prikupljenim i raspoređenim prihodima budžeta, vanbudžetskih fondova i ostalih korisnika javnih prihoda na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

7.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.582.118 KM, a najvećim dijelom odnose se na ostale prihode od imovine u iznosu od 1.194.736 KM, a koji se odnose na odobrene finansijske rabate od dobavljača-isporučilaca lijekova. U okviru neporeznih prihoda iskazani su i prihodi od zdravstvenih usluga po osnovu utvrđenog manjka po inventuri u iznosu od 113.854 KM, za koje se terete zdravstvene ustanove.

7.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 30.799.563 KM. Najveći dio odnosi se na primljene transfere iz Budžeta FBiH (30.628.315 KM) i donacije (150.467 KM).

Primljeni transferi iz Budžeta FBiH odnose se na doznačena sredstva u 2021. godini po osnovu odobrenih tekućih transfera od Federalnog ministarstva zdravstva, od čega za sufinansiranje Fonda solidarnosti (28.500.000 KM) i za liječenje povratnika iz FBiH u RS (2.000.000 KM). Na ovoj poziciji evidentirano je i 128.315 KM koji se odnose na priznate prihode nastale po osnovu utroška sredstava za liječenje povratnika u 2021. godini, a koja su uplaćena u prethodnom periodu.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju regulisano je da se iz Budžeta FBiH izdvaja isti iznos sredstava koji se izdvaja jedinstvenom stopom doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, koju svake godine utvrđuje Vlada FBiH. **Međutim, iz Budžeta FBiH za 2021. godinu za Fond solidarnosti odobreno je 28.500.000 KM, što je znatno manje od iznosa koji bi se trebao odobriti po odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, što smo detaljnije obrazložili pod tačkom 6. Izvještaja.**

Prihodi od donacija iskazani u iznosu od 150.467 KM, odnose se na donacije lijekova od dobavljača – isporučioaca lijekova za liječenje oboljelih od multiple skleroze u iznosu od 99.497 KM, citostatika u iznosu od 26.744 KM, lijekova za liječenje Chronove bolesti u iznosu od 22.763 KM i lijekova za liječenje oboljelih od hepatitisa B i C u iznosu od 1.463 KM.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 205.763.638 KM, što u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 205.946.405 KM predstavlja izvršenje od 99,9%.

Strukturu ukupnih rashoda i izdataka, s indeksima ostvarenja, čine: rashodi Fonda solidarnosti u iznosu od 201.827.274 KM (98,1 %) i rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda u iznosu od 3.936.364 KM (1,9 %).

7.1.2.1 Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda

Rashodi i izdaci stručne službe Zavoda iskazani su u iznosu od 3.936.364 KM. Odlukom o obezbjeđenju sredstava za rad Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH¹⁸ Vlade FBiH utvrđeno je finansiranje rada Stručne Službe u maksimalnom iznosu do 3% od ukupno ostvarenih prihoda Zavoda. Na osnovu ostvarenih rashoda i izdataka Stručne službe u odnosu na ukupno ostvarene prihode u iznosu od 196.375.678 KM za 2021. godinu, procenat finansiranja iznosio je 2%.

¹⁸ Sl.novine FBiH br: 19/05

Strukturu rashoda i izdataka Stručne službe Zavoda čine plaće i naknade troškova zaposlenih (2.323.511 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (218.784 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (1.287.640 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (106.428 KM).

7.1.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 2.323.511 KM odnose se na bruto plaće i naknade plaća (2.096.870 KM), te naknade troškova zaposlenih (226.641 KM). Revizorskim uzorkom smo obuhvatili obračun i isplatu plaća i naknada za mart, septembar i decembar 2021. godine. Zavod je na 31. 12. 2021. godine imao 50 zaposlenika, od čega je 47 zaposleno na neodređeno i troje na određeno vrijeme.

Obračun plaća i naknada zaposlenika vrši se u skladu s odredbama Pravilnika o radu i njegovim izmjenama i dopunama, kojim je utvrđeno je da se plaća za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu sastoji od: osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće. Osnovna plaća je proizvod neto satnice i mjesečnog fonda sati i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova koje radnik obavlja. Direktorica posebnom Odlukom utvrđuje iznos neto satnice, a ona ne može biti manja od 2,60 KM. Direktorica je donijela Odluku kojom je utvrđena vrijednost neto satnice za 2021. godinu u iznosu od 3,87 KM. Direktorica je 1. 10. 2017. godine donijela i Odluku o utvrđivanju koeficijenta složenosti poslova u Stručnoj službi Zavoda koji se kreću od najnižeg od 1,3 (za kafe kuharicu – spremačicu) do 4,4 (za direktoricu). Rješenjem o plaći, u skladu s odredbama Pravilnika o radu, utvrđeno je uvećanje plaće u iznosu od 7% za položajni dodatak za sve rukovodioce službi Zavoda.

Obračun plaće direktorice i zamjenice direktorice vrši se u skladu s Odlukom Upravnog odbora o utvrđivanju iznosa mjesečne plaće po osnovu složenosti i odgovornosti radnog mjesta direktorice i zamjenice direktorice Zavoda, kao i naknada koje nemaju karakter plaće za direktoricu i zamjenicu direktorice Zavoda, uz saglasnost Premijera Vlade FBiH. Odlukom je utvrđena mjesečna plaća direktorice Zavoda u iznosu od pet prosječnih mjesečnih neto plaća, a zamjenice direktorice u iznosu od četiri prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku uključujući minuli rad.

Najviša neto plaća isplaćena u 2021. godini iznosila je 4.525 KM, najniža 827 KM, dok je prosječna neto isplaćena plaća iznosila 2.118 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 226.641 KM. Strukturu naknada troškova zaposlenih čine naknada za topli obrok (107.191 KM), prevoz na posao (34.982 KM), otpremnine (39.894 KM), regres za godišnji odmor (27.888 KM), pomoć u slučaju smrti i ostalih bolesti (11.784 KM), naknada za odvojeni život u (3.000 KM) i pomoć u slučaju teže invalidnosti (1.902 KM). Obračun i isplate naknada vršene su u skladu sa podzakonskim aktima i pravilnicima Službe, koji regulišu pojedine vrste naknada.

Naknada za topli obrok iskazana je u iznosu od 107.191 KM. U skladu s Pravilnikom o radu, radnicima je isplaćivana naknada u dnevnom iznosu od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknada za regres iskazana je u iznosu od 27.888 KM i isplaćena je prema Odluci direktorice u visini od 50% prosječne neto plaće u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku za prethodna tri mjeseca, u pojedinačnom iznosu od 498 KM. Naknada za regres je isplaćena za 56 zaposlenika.

Otpremnine su iskazane u iznosu od 39.894 KM. Prema odredbama Pravilnika o radu radnik ima pravo na otpremninu i to prilikom odlaska u penziju u visini svoje četiri ostvarene prosječne neto plaće, isplaćene u prethodna četiri mjeseca ili u visini četiri prosječne neto plaće svih radnika ostvarene u Federalnom zavodu, isplaćene u prethodna četiri mjeseca koja prethode isplati otpremnine, ako je to povoljnije za radnika.

7.1.2.1.2 Izdaci za materijal sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.287.640 KM, a najvećim dijelom odnose se na: liječenje detaširanih radnika (750.292 KM), ugovorene i druge posebne usluge za Stručnu Službu (270.511 KM), komunikaciju i komunalne usluge (68.726 KM), izdatke za energiju (43.825 KM), izdatke za tekuće održavanje (47.557 KM), izdatke za osiguranje, platni promet i bankarske usluge (22.873 KM), izdatke za administrativni materijal (39.978 KM) i usluge prevoza registracije i goriva (7.778 KM).

Obračun troškova za usluge liječenja detaširanih radnika se vršio u skladu sa Uputstvom o načinu i postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite uposlenika na radu u inostranstvu koje je donijela direktorica Zavoda 31. 12. 2008. godine. Uputstvom je utvrđen način izrade obračuna stvarnih troškova i troškova nesreća na poslu u skladu sa međudržavnim bilateralnim ugovorima o socijalnom osiguranju koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama, odredbama Pravilnika o uslovima postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite u inostranstvu¹⁹, Odlukom o utvrđivanju doprinosa za zdravstveno osiguranje zaposlenika u inostranstvu.²⁰ Obračun troškova vrši se kroz obračun stvarnih troškova za redovnu zdravstvenu zaštitu, i kroz obračun troškova za nesreće na poslu. Obračuni se ispostavljaju kvartalno, odnosno polugodišnje, ovisno od rokova utvrđenih u međudržavnim ugovorima.

Ugovorene i druge posebne usluge za Stručnu službu se najvećim dijelom odnose na: naknade članovima Upravnog odbora (120.942 KM), usluge obezbjeđenja i zaštite poslovne zgrade Zavoda (23.938 KM) i dr. Naknade članovima Upravnog odbora isplaćene su u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o visini naknade za rad predsjednika i članova upravnih i nadzornih odbora zdravstvenih ustanova u vlasništvu FBiH odnosno jednog ili više kantona i Federacije BiH, zajedno. Visina mjesečne naknade za predsjednicu Upravnog odbora isplaćuje se u visini prosječne plaće u FBiH, a za članove 80% od prosječne plaće u FBiH.

7.1.2.1.3 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 106.428 KM, a najvećim dijelom se odnose na nabavku motornih vozila u iznosu od 54.990 KM, nabavku kompjuterske opreme 28.603 KM i nabavku ostalih sredstava u obliku prava 12.051 KM. Istovremeno, tokom revidirane godine nabavna vrijednost stalnih sredstava povećana je za 106.428 KM.

7.1.2.2 Rashodi Fonda solidarnosti

Rashodi Fonda solidarnosti iskazani su u iznosu od 201.827.274 KM. Struktura rashoda Fonda solidarnosti data je u sljedećoj tabeli.

R. br.	Naziv rashoda	Planirano za 2021. godinu ²¹	Izvršeno za 2021. godinu	Izvršeno za 2020. godinu	Index
1	2	3	4	5	6=4/3*100
I	Zdravstvene usluge u FBiH	67.934.000	66.835.103	63.661.560	98,38
1.	Zdravstvene usluge Fonda solidarnosti	66.134.000	65.221.543	60.314.412	98,62
2.	Prevoz na hemodijalizu	1.800.000	1.613.560	1.757.402	89,64
II	Lijekovi i potrošni medicinski materijal	116.246.381	120.369.987	105.885.685	103,55
4.	Lijekovi	97.696.381	102.213.531	88.083.600	104,62
5.	Potrošni medicinski materijal ²²	18.550.000	18.156.456	17.802.085	97,88
III	Rashodi na teret namjenskih transfera iz budžeta FBiH (Bolničko liječenje povratnika u općine Republike Srpske, po odluci Vlade FBiH)	2.410.454	2.128.315	1.589.746	88,29
IV	Liječenje u inostranstvu	12.000.000	11.855.987	12.952.074	98,80
V	Ostali rashodi u funkciji provođenja programa Fonda solidarnosti	339.000	213.522	265.174	62,99
VI	Refundacije troškova liječenja	500.000	424.360	496.881	84,87
VII	Tekuća rezerva²³	2.000.000	-	-	-
UKUPNO FOND SOLIDARNOSTI (I+...+VII)		201.429.835	201.827.274	183.261.374	100,20

¹⁹ "Sl. novine FBiH" br:31/02

²⁰ "Sl. novine FBiH" br:37/06

²¹ Sa uključenim zakonskim preraspodjelama izvršenim nakon drugih izmjena i dopuna Finansijskog plana

²² Potrošni materijal hronične, akutne i peritonealne dijalize

²³ Realizacija iskazana u okviru pozicije Lijekovi

Zakonom o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je da kriterije i način korištenja sredstava federalne solidarnosti utvrđuje Vlada FBiH posebnom odlukom. Odlukom o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti FBiH utvrđena su načela na kojima se zasnivaju kriteriji i način korištenja sredstava Fonda solidarnosti. Prvo načelo jeste pravičnost i jednakost u pristupu zdravstvenoj zaštiti na teret sredstava Fonda solidarnosti osiguranim licima na teritoriji FBiH, odnosno osiguranim licima svih kantonalnih zavoda, saglasno kriterijima utvrđenim u ovoj odluci. Odlukom je utvrđeno da su kriteriji u korištenju sredstava obezbjeđenje korištenja zdravstvene zaštite, na teret ovih sredstava, osiguranim licima svih kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, srazmjerno broju stanovnika u svakom kantonu. Zavod, prema datim informacijama, sredstva Fonda solidarnosti koristi prema broju oboljelih, a ne prema broju stanovnika u kantonima jer broj stanovnika ne odražava stanje oboljelih u kantonima. Shodno navedenom, raspodjela sredstava Fonda solidarnosti nije se vršila u skladu s kriterijem koji je utvrđen u navedenoj Odluci Vlade FBiH. U januaru 2022. godine Zavod je uputio dopis Federalnom ministarstvu zdravstva u kojem je navedeno da kriterij broj stanovnika u raspodjeli finansijskih sredstava Fonda solidarnosti nije primjenjiv. Kao obrazloženje navedeno je da se usluge i lijekovi iz programa Fonda solidarnosti pacijentima iz matičnog kantona pružaju u zdravstvenim ustanovama u drugim kantonima, te da je potrebno pristupiti izradi nove Odluke i utvrđivanju primjenjivih kriterija. Ministarstvo je dostavilo saglasnost na podnesenu inicijativu.

Zdravstvene usluge u FBiH iskazane su u iznosu od 66.835.103 KM, a odnose se na zdravstvene usluge Fonda solidarnosti (65.221.543 KM) i troškove prevoza na hemodijalizu (1.613.560 KM).

Federalni ministar zdravstva je 14. 12. 2021. godine dao saglasnost na Program zdravstvene zaštite koji se finansira sredstvima Fonda solidarnosti sa Planom obima zdravstvenih usluga za 2021. godinu. Ovom saglasnošću je Zavod zadužen da ove akte implementira saglasno raspoloživim sredstvima utvrđenim finansijskim planom Zavoda za 2021. godinu. U Programu je navedeno da će se pružanje zdravstvenih usluga realizovati prema utvrđenom Planu obima usluga za 2021. godinu, uz dosljednu primjenu ugovora koji će se zaključiti sa zdravstvenim ustanovama u 2021. godini.

Program je sačinjen na bazi podataka o planiranom obimu zdravstvenih usluga za 2021. godinu, izvršenju za period I-VIII 2020. godine i prijedloga plana obima usluga za 2021. godinu kojeg su sačinile zdravstvene ustanove.

Program je u toku godine mijenjan dva puta, i to prvi put su sredstva za zdravstvene usluge uvećana za 500.000 KM, i to za Plavu polikliniku Tuzla (kardiologija i kardiohirurgija), dok su drugi put sredstva za zdravstvene usluge uvećana za 7,5 mil. KM za različite dijelove programa.

Programom je utvrđeno da svako prekoračenje obima zdravstvenih usluga u odnosu na ugovoreni obim i iznos finansijskih sredstava će ići na teret samih ugovorenih zdravstvenih ustanova koje su izvršile prekoračenje, odnosno iskazano prekoračenje se neće priznati od strane Zavoda. Stručna služba je obavezna svaki mjesec pratiti realizaciju programa i namjensko trošenje sredstava prema Programu i Finansijskom planu.

Programom zdravstvene zaštite iz sredstava Fonda solidarnosti utvrđeni su sadržaj zdravstvenih usluga, vrste lijekova i potrošnog materijala. U Programu je navedeno da će se ukupno planirani obim zdravstvenih usluga raspodijeliti na zdravstvene ustanove koje su verificirane za pružanje zdravstvenih usluga srazmjerno broju osiguranih lica koja gravitiraju u određenoj zdravstvenoj ustanovi, a u skladu sa raspoloživim kapacitetom i kadrovskom osposobljenošću svake zdravstvene ustanove. Planom obima zdravstvenih usluga utvrđen je obim zdravstvenih usluga te zdravstvene ustanove u kojima će se ove usluge obavljati.²⁴ Prema dopisu upućenom Ministarstvu, program je sačinjen na bazi historijskih podataka o izvršenju usluga i planovima zdravstvenih ustanova za 2021. godinu. Zavod je 1. 7. 2020. godine svim zdravstvenim ustanovama koje pružaju usluge iz Programa Fonda solidarnosti dostavio dopise kojim se traži dostavljanje plana obima zdravstvenih usluga za 2021. godinu.

---

²⁴ Plan obima zdravstvenih usluga predstavlja sastavni dio Programa zdravstvene zaštite federalnog fonda solidarnosti

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, za zdravstvene usluge Zavod je u obavezi provesti postupak javne nabavke. Cijene usluga utvrđene su cjenovnikom zdravstvenih usluga koje se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti. Zavod je za zdravstvene usluge koje se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti proveo postupak iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama, međutim, zdravstvene ustanove koje će izvršavati ove usluge, kao i obim usluga koje će vršiti je već unaprijed bio poznat. Naime, samim programom zdravstvene zaštite su zdravstvene ustanove kao i obim usluga koje će vršiti već utvrđene. Međutim, nije nam prezentirana dokumentacija na osnovu koje smo mogli utvrditi na koji način je Zavod utvrdio ugovoreni obim zdravstvenih usluga koje će vršiti svaka verificirana zdravstvena ustanova.

Zavod je zaključio ugovore sa 14 zdravstvenih ustanova za finansiranje usluga iz programa Fonda solidarnosti (devet javnih i pet privatnih).²⁵ U skladu sa Programom, ugovorene su usluge hronične, akutne, peritonealne hemodijalize, prevoz i lijekovi za hemodijalizu, usluge radioterapije kod malignih oboljenja, dijagnosticiranje hepatitisa B i C, ugradnja kohlearnog implantata kod djece, humana reprodukcija lica sa invaliditetom, savjetovanje i testiranje na HIV/AIDS, novorođenački skrining na kongenitalni hipotireoidizam, fenilketonuriju i adrenalnu hiperplaziju, kardiologija i kardiohirurgija, neurohirurgija, ortopedija i traumatologija, torakohirurgija, transplantologija, nuklearna medicina, PET-CT, vaskularna hirurgija i invazivno-interventne procedure na krvnim sudovima, urologija, terapija hiperbaričnom komorom.

Bolničko liječenje povratnika iz FBiH u RS u zdravstvenim ustanovama FBiH iskazano je u iznosu od 2.128.315 KM. Pravo povratnicima na korištenje zdravstvenih usluga bolničke zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH utvrđeno je Odlukom o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz FBiH u RS u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH²⁶ i Uputstvom o načinu ostvarivanja prava bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz FBiH u RS. Ovom Odlukom se podrazumijeva pravo na korištenje vertikalnog programa zdravstvene zaštite, koje su inače garantirane i osiguranicima iz Federacije BiH, a u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju²⁷ Odlukom o utvrđivanju prioriternih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine i prioriternih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih oblasti koje će se pružati osiguranim licima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine²⁸ i Odlukom o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine²⁹.

Sredstva za provođenje ove odluke obezbjeđuju se u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine, kroz „Transfer za sufinansiranje troškova liječenja raseljenih lica“ koji se doznačava Zavodu saglasno finansijskim mogućnostima Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u fiskalnoj godini. Zavodu je u 2021. godini doznačeno 2.000.000 KM, a preostalih 128.315 KM je finansirano iz neutrošenih sredstava iz prethodne godine za ovu namjenu. Zdravstvene usluge se plaćaju po jediničnim cijenama utvrđenim Tarifom zdravstvenih usluga, a za usluge iz programa Fonda solidarnosti po cijenama usluga utvrđenim Cjenovnikom zdravstvenih usluga koje se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti. Uslovi za ostvarivanje prava saglasno ovoj odluci su: CIPS-ova lična karta izdata u RS, medicinska dokumentacija iz koje je vidljivo da je povratniku medicinski indicirano korištenje bolničke zdravstvene zaštite saglasno ovoj odluci.

Rashodi lijekova iskazani su u iznosu od 102.213.531 KM, dok su **troškovi potrošnog medicinskog materijala** iznosili 18.156.456 KM. Struktura troškova lijekova i potrošnog materijala Fonda solidarnosti data je u sljedećoj tabeli.

²⁵ Univerzitetski klinički centar Sarajevo (UKCS), Sveučilišna klinička bolnica Mostar, javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla, Javna ustanova kantonalna bolnica Zenica, Zdravstvena ustanova kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać, Zavod za javno zdravstvo Orašje, Javna ustanova kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH, Javna ustanova Opća bolnica „Prim. Dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo, Zdravstvena ustanova Specijalna bolnica „Medical Institute Bayer“ Tuzla, Privatna zdravstvena ustanova „Specijalna bolnica Centar za srce-KM“, privatna zdravstvena ustanova Poliklinika Vitalis Mostar, Privatna zdravstvena ustanova – specijalna bolnica „Dr. Solaković“ Sarajevo, Plava poliklinika Tuzla.

²⁶ Sl. Novine FBiH br. 84/14 i 36/15

²⁷ Službene novine Federacije BiH, br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11

²⁸ Službene novine Federacije BiH, br. 8/05, 11/07, 44/07, 97a/07, 33/08 i 52/08)

²⁹ Službene novine Federacije BiH, br. 22/02 i 11/05).

Red. broj	Naziv grupe lijekova	Finansijski plan za 2021. godinu	Broj pacijenata	Rashodi u 2021. godini	% u ukupno utrošenim sredstvima
I	CITOSTATICI	65.889.381	12.197	68.943.857	57,28
II	LIJEKOVI ZA DIJALIZU	6.000.000	1.908	5.968.218	4,96
III	POTROŠNI MATERIJAL HRONIČNE, AKUTNE I PERITONELANE DIJALIZE	17.500.000	2.077	17.508.205	14,55
IV	HEMOFILIJA	8.700.000	79	9.206.738	7,65
V	HUMANI IMUNOGLOBULIN	700.000	84	637.031	0,53
VI	HEPATITIS C i B	2.700.000	737	2.750.275	2,28
VII	MULTIPLA SKLEROZA	6.100.000	489	6.296.918	5,23
VIII	KRONOVA BOLEST I ULCEROZNI KOLITIS	3.380.000	246	3.582.947	2,98
IX	PLUĆNA HIPERTENZIJA	175.000	10	202.279	0,17
X	TUBERKULOZA	82.000	552	85.575	0,07
XI	HIV/AIDS (Antiretrovirusni lijekovi)	1.200.000	242	1.246.507	1,04
XII	PROGRAM PROFILAKSE RESPIRATORNOG SINCICIJALNOG VIRUSA UGROŽENIH GRUPE DJECE	1.300.000	246	1.385.376	1,15
XIII	NABAVKA TRAKA I APARATA ZA KONTROLU DIJABETESA	650.000		648.251	0,54
XIV	IMUNOSUPRESIVNI LIJEKOVI	1.870.000	340	1.907.810	1,58
	UKUPNO	116.246.381		120.369.987	

Drugim rebalansom finansijskog plana Zavoda planirani su rashodi za lijekove i medicinski potrošni materijal u iznosu od 116.246.381 KM, te utrošak tekuće rezerve u iznosu od 2.000.000 KM. Uvidom u realizaciju finansijskog plana konstatovali smo da je tekuća rezerva u potpunom iznosu utrošena na lijekove – citostatike. Imajući u vidu da ukupni rashodi za lijekove i potrošni materijal iznose 120.369.987 KM, konstatujemo da su preuzete obaveze na teret finansijskog plana tekuće godine iznad visine utvrđene u posebnom dijelu finansijskog plana za 2.123.606 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- stvarati obaveze do visine sredstava utvrđenih finansijskim planom Zavoda u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Vlada FBiH je, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, u 2019. godini donijela Odluku o listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH i Izmjenu i dopunu ove odluke, a u skladu sa Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti. U okviru navedene Odluke, nalazi se Lista lijekova Fonda solidarnosti (prilog 1 Odluke), a lijekovi su podijeljeni na 12 grupa po bolestima. U okviru odluke nalazi se i spisak lijekova pod nazivom „poseban program“ (prilog 2 Odluke), koji se mogu uvrstiti u Listu lijekova Fonda solidarnosti, za koji se osiguraju dodatna finansijska sredstva.

Zavod vrši nabavku lijekova (i potrošnog materijala), u skladu sa zaključenim ugovorima nakon provedenih postupaka javnih nabavki. Lijekovi se propisuju u bolničkim zdravstvenim ustanovama sa kojima Zavod ima zaključene ugovore. U skladu sa članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju, federalni ministar zdravstva donio je Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja³⁰ uključujući i prava koja se ostvaruju na teret sredstava Fonda solidarnosti. Na osnovu ovlaštenja iz člana 27. ovog Pravilnika, direktorica Zavoda je formirala 10 komisija za izdavanje saglasnosti za liječenje osiguranih lica FBiH na teret sredstava Fonda solidarnosti (za područje svakog kantona).

³⁰ Sl. novine FBiH“, br. 31/02, 20/19

Zadatak ovih komisija je da na teret Fonda solidarnosti donose odluke, odnosno daju saglasnost za liječenje u zdravstvenim ustanovama sa kojima je Zavod zaključio ugovore za liječenje (uključujući i davanje saglasnosti za liječenje citostaticima sa liste lijekova Fonda solidarnosti). Način rada komisija propisan je Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti i Uputstvom o načinu i postupku izdavanja saglasnosti za liječenje osiguranih lica FBiH na teret sredstava Fonda solidarnosti.

Bitno je istaći da nije osigurana uplata sredstava Zavodu iz Budžeta FBiH u iznosu koji je predviđen zakonskim propisima, te da su u Zavodu uspostavljene liste čekanja za pacijente kojima su propisani lijekovi iz priloga 1 Odluke. Pored navedenog, Zavod ima uspostavljene i liste čekanja za usluge liječenja u zdravstvenim ustanovama u FBiH.

Zavod je imenovao još 7 komisija koje vrše propisivanje svih ostalih lijekova sa liste Fonda solidarnosti i lijekove sa liste posebnih programa liječenja. Komisije su imenovane na osnovu člana 27. Pravilnika o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i člana 22. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti.

Tačkom III Odluke o listi lijekova utvrđeno je da se na listu lijekova mogu uvrstiti i lijekovi preporučeni kroz poseban program, za koji se osiguraju dodatna finansijska sredstva Fonda solidarnosti. Zavod nije prezentirao dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da su za lijekove sa posebnog programa osigurana dodatna finansijska sredstva kako bi lijekovi sa posebnog programa bili uvršteni na listu lijekova Fonda solidarnosti (kako za pacijente koji su već uvedeni u pravo tako i za pacijente koji su u pravo uvedeni u 2021. godini).

U toku 2021. godine komisije Zavoda uvodile su nove pacijente u pravo na korištenje lijekova sa liste posebnog programa, iako za ovu svrhu nisu bila osigurana dodatna finansijska sredstva. Također, pacijentima kojima je korištenje lijeka odobreno prethodnih godina, lijekove su nastavili koristiti i u 2021. godini. Pored navedenog, nabavljena su i dva nova lijeka (alektinib i brentuksimab) koji se nisu koristili do 2021. godine. Od ukupno 26 lijekova sa posebnog programa, Zavod nabavlja 16 lijekova čiji rashodi su u revidiranoj godini iznosili 14.889.834 KM.

Shodno odredbi Odluke o listi lijekova u kojoj je navedeno da se za lijekove sa posebnog programa moraju osigurati dodatna finansijska sredstva, konstatujemo da je Zavod u 2021. godini uvodio nove pacijente u pravo korištenja lijekova sa posebnog programa, iako nije imao obezbijeđena dodatna finansijska sredstva, što nije u skladu s odredbama Odluke o listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH, a samim tim ni sa Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti i Zakonom o apotekarskoj djelatnosti.

U tački IX Odluke o listi lijekova utvrđeno je da u izuzetnim slučajevima Upravni odbor može u medicinski opravdanom slučaju, a na prijedlog Komisije za utvrđivanje prava korištenja lijekova, odobriti primjenu tačno definisanih količina neophodnih lijekova za određeni broj pacijenata, a koji se ne nalaze na listi lijekova Fonda solidarnosti, uz uslov da nabavku ovih lijekova finansira proizvođač lijeka u iznosu od 50%, a sufinansira iz sredstava Fonda solidarnosti, bez obzira na to da li je lijek koji se finansira po ovom režimu registrovan u BiH ili ne. U revidiranoj godini započeto je liječenje 35 pacijenata sa tri lijeka koja se finansiraju na navedeni način (siponimod, emicizumab i darolutamid). Na ove lijekove utrošeno je 1.008.502 KM.

Preporuka:

- ***pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravati po osiguranju dodatnih finansijskih sredstava, u skladu sa Odlukom o listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH.***

Troškovi liječenja u inostranstvu iskazani su u iznosu od 11.855.987 KM. Sredstvima Fonda solidarnosti finansiraju se troškovi liječenja u inostranstvu za oboljenja i zdravstvena stanja, odnosno povrede koje su definisane Pravilnikom o uslovima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo³¹. Navedena zdravstvena stanja se ne mogu uspješno liječiti u zdravstvenim ustanovama u FBiH.

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 93/13, 102/15, 16/19 i 22/19

Liječenje pacijenata se obavlja u zdravstvenim ustanovama sa kojima Zavod ima zaključene ugovore, odnosno u zdravstvenim ustanovama država sa kojima Bosna i Hercegovina ima zaključene međudržavne ugovore o socijalnom osiguranju koji predviđaju mogućnost upućivanja osiguranika jedne države na liječenje u drugu državu ugovornicu. Pravilnikom o uslovima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo definisano je 12 oboljenja, odnosno, stanja i povreda kao što su: urođene srčane mane kod djece koje se mogu liječiti operativnim putem, oboljenja iz oblasti dječije onkologije, oboljenja kod odraslih koja zahtijeva transplantaciju koštane srži i dr. Postupak za upućivanje na liječenje u inostranstvu pokreće se na prijedlog kliničke zdravstvene ustanove, uz koji se prilaže i saglasnost osiguranog lica, odnosno njegovog roditelja ili staraoca, ako se radi o maloljetnom djetetu ili licu lišenom poslovne sposobnosti. Uz prijedlog klinička zdravstvena ustanova obavezna je da priloži i svu medicinsku dokumentaciju o prethodnom ispitivanju i liječenju osiguranog lica, a u vezi oboljenja radi koga se predlaže upućivanje na liječenje u inostranstvo. Prijedlog se podnosi Zavodu osiguranja, sa naznakom za Stručnu komisiju za upućivanje osiguranih lica na liječenje u inostranstvu. Na osnovu ocjene i mišljenja Stručne komisije, odnosno prijedloga kliničke zdravstvene ustanove za oboljenja, direktorica Federalnog zavoda osiguranja donosi rješenje o upućivanju na liječenje u inostranstvu, odnosno rješenje o odbijanju prijedloga za upućivanje na liječenje u inostranstvo. Osigurano lice, odnosno njegov pratilac, dužan je u roku od 15 dana od dana povratka sa liječenja iz inostranstva, Federalnom zavodu osiguranja podnijeti pismeni izvještaj o obavljenom liječenju uz koji dostavlja otpusnicu inostrane zdravstvene ustanove, kao i račune o obavljenom prevozu, račun za smještaj, te obračun dnevnica, a radi sačinjavanja konačnog obračuna troškova putovanja i dnevnica. Prema godišnjem izvještaju o liječenju osiguranih lica u inostranstvu u 2021. godini podnesena su ukupno 492 prijedloga što je za cca 34% više nego u 2020. godini, a zbog povoljnije epidemiološke situacije u odnosu na 2020. godinu. Odobreno je 447 prijedloga, 17 prijedloga je odbijeno, 3 ih je obustavljeno, odnosno vraćeno predlagraču, a 25 prijedloga čeka termin prijema.

Troškovi refundacija troškova liječenja iskazani su u iznosu od 424.360 KM, dok su prethodne godine iskazani u iznosu od 496.881 KM što je za cca 15% manje kao posljedica izmjene Odluke o sufinansiranju pruženih zdravstvenih usluga i nabavki lijekova. Troškovi refundacija troškova liječenja se odnose na sufinansiranje troškova pruženih zdravstvenih usluga i nabavke lijekova u skladu sa Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja³² koji je donijelo Federalno ministarstvo zdravstva. Kriteriji, način i postupak odobravanja ovih prava utvrđen je Odlukom o sufinansiranju pruženih zdravstvenih usluga i nabavki lijekova koju je donio Upravni odbor Zavoda. Zadnjim izmjenama i dopunama ove Odluke od 29. 9. 2021. godine definisano je da se pravo ostvaruju na osnovu prezentiranog originalnog računa kojeg je izdala zdravstvena ustanova u inostranstvu ili zdravstvena ustanova u BiH u kojoj je pružena zdravstvena usluga, odnosno koji je izdala apoteka kada je izvršena nabavka lijeka. Iznos finansijskih sredstava za sufinansiranje troškova jednak je 20% od iznosa iskazanog na računima, s tim da ukupni iznos refundiranih računa ne može biti veći od 20.000 KM godišnje. U slučajevima kada se radi o lijekovima koji nisu obuhvaćeni ostalim odlukama Upravnog odbora vezanim za lijekove, a koji se ne nalaze u važećoj Odluci o listi lijekova Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine ili se nalaze u Odluci o listi lijekova u dijelu posebni program za koji nisu osigurana dodatna finansijska sredstva, iznos finansijskih sredstava za sufinansiranje/finansiranje troškova jednak je 100% od iznosa iskazanog u računima, a ukupan godišnji iznos refundacije je smanjen sa 20.000 KM na 10.000 KM. Kao razlog smanjenja ovih sredstava je navedeno da je izvršena analiza utrošenih sredstava za sufinansiranje, te zbog povećanog utroška sredstava za nabavku/primjenu lijekova se iskazala potreba za smanjenjem propisanog, ukupnog iznosa finansijskih sredstava koji se mogu izdvajati za sufinansiranje nabavke lijekova. Prema godišnjem izvještaju o sufinansiranju u 2021. godini odobreno je 59 zahtjeva od čega 13 za pružene zdravstvene usluge i 46 za sufinansiranje troškova lijekova. Odbijeno je osam zahtjeva. Odluka o sufinansiranju pruženih zdravstvenih usluga i nabavki lijekova sa izmjenama i dopunama je objavljena na web stranici Zavoda čime je osiguran princip transparentnosti i omogućeno da svi pacijenti budu upoznati sa svojim pravima i u ravnopravnom položaju.

---

³² „Sl. novine FBiH“, broj 31/02 i 20/19

7.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Zavod je iskazao izvršenje prihoda u iznosu od 196.375.678 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 205.763.638 KM. Negativan finansijski rezultat (višak rashoda nad prihodima) za 2021. godinu iskazan je u iznosu od 9.387.960 KM.

Akumulirani višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2021. godine iznosio je 8.504.084 KM. Finansijski rezultat koji se odnosi na višak rashoda nad prihodima pokriven je iz ostvarenog viška prihoda nad rashodima iz ranijih godina i izvora sredstava rezervi, a prema Odluci Upravnog odbora o usvajanju Godišnjeg obračuna Zavoda za 2021. godinu.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 46.269.076 KM, a čine ih: novčana sredstva (26.610.933 KM), kratkoročna potraživanja (537.249 KM) i kratkoročna razgraničenja (19.120.894 KM).

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima na 31. 12. 2021. godine iznosila je 26.610.933 KM. Transakcijski i depozitni račun u zemlji otvoreni su kod Union banke, dok je devizni račun otvoren kod Union banke i Sberbank BH.

Kratkoročna potraživanja na 31. 12. 2021. iskazana su u iznosu od 537.249 KM i odnose se na potraživanja za date avanse (456.493 KM) i potraživanja od detašmana (80.756 KM). Potraživanja po osnovu datih avansa se odnose na potraživanja od zdravstvenih ustanova po uplaćenim predračunima i/ili ugovorima u svrhu upućivanja na liječenje pacijenata u klinike u inostranstvu: CHU Grenobl Alpe (120.628 KM), Klinika D.A.F. Toulouse Francuska (132.602 KM), KB Merkur Zagreb (203.263 KM). Potraživanja sa KB Merkur Zagreb u navedenom iznosu su usaglašena i odnose se na uplaćene avanse po predračunima iz 2019. i 2020. godine. Potraživanja od CHU Grenobl Alpe se odnose na uplaćene avanse po predračunima iz 2019. godine. Potraživanja od Klinike D.A.F Toulouse Francuska se odnose na uplaćene predračune iz 2015. i 2016. godine. Za potraživanja sa klinikama D.A.F Toulouse i CHU Grenobl Alpe Zavod je poduzeo aktivnosti na povratu neiskorištenih sredstava po uplaćenim avansima za liječenje pacijenta. Održani su sastanci delegacija i poslani su zahtjevi za povrat sredstava koja nisu opravdana i koja su ostala neiskorištena. Redovnim godišnjim popisom izvršen je popis navedenih potraživanja. Potraživanja od detašmana se odnose na potraživanja za dug poslodavaca prema Zavodu u skladu sa Izvještajem o ostvarenju i utrošku sredstava po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje zaposlenika na radu u inozemstvu za 2021. godinu.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 19.120.894 KM, a odnose se na neutrošene zalihe lijekova u tekućem periodu koja će se utrošiti u 2022. godini. Lijekovi i potrošni materijali skladište se u zdravstvenim ustanovama, njihovim kliničkim apotekama i zdravstvenim odjelima u FBiH. Stanje na zalihama evidentira se u skladu sa Računovodstvenim politikama Zavoda.

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12 2021. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 1.983.387 KM (nabavne vrijednosti 3.171.526 KM, ispravke vrijednosti 1.188.139 KM). Strukturu stalnih sredstva Zavoda čine građevine (2.252.385 KM), oprema (661.866 KM), stalna sredstva u obliku prava (148.432 KM) i vrijednosni papiri (108.843 KM).

Tokom revidirane godine vrijednost stalnih sredstava je povećana po osnovu nabavke stalnih sredstava u iznosu od 106.428 KM, a odnosi se na nabavku motornog vozila (54.990 KM), namještaja (10.144 KM), kompjuterske opreme (28.603 KM), ostalih stalnih sredstava u obliku prava (12.051 KM) i ostalih kancelarijskih mašina (640 KM). Smanjenje vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 73.663 KM odnosi na obračunatu amortizaciju stalnih sredstava.

Dokumentacija za vlasništvo nad zgradom koja je uknjižena u poslovne knjige Zavoda i ZK izvadak za zgradu nisu prezentirani zbog neriješenog vlasničkog prava nad zemljom na kojoj je izgrađena. Prema prezentiranom ZK izvratku za zemljište, pravo korištenja zemljišta na kojem se nalazi poslovna zgrada Zavoda uknjiženo je na građevinskom preduzeću Vranica d.d. Sarajevo koje je pod stečajem. Federalno ministarstvo zdravstva je izdalo potvrdu 2013. godine da u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju³³ Zavod koristi prostorije ovog poslovnog objekta kao pravni sljednik Republičkog fonda za zdravstvenu zaštitu, jer je ovaj poslovni objekat namjenski građen za vršenje djelatnosti iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Zavod je poduzeo brojne potrebne korake za rješavanje prava vlasništva. Prema prezentiranoj dokumentaciji tužba je podnesena protiv Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove pred Kantonalnim sudom u Sarajevu. Također u predmetnoj stvari vodi se postupak radi brisanja potpunog zemljišno - knjižnog prava pravnog lica Vranica d.d. Sarajevo i utvrđivanja prava vlasništva na poslovnoj zgradi Zavoda. Zavod je i 11. 3. 2022. godine poslao Molbu za nastavak postupka Zemljišno knjižnom uredu Općinskog suda u Sarajevu u vezi sa uređenjem evidencije o nekretninama, u okviru postupka usklađivanja podataka katastra i zemljišne knjige (harmonizacija). **Iako je Zavod poduzeo aktivnosti, ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja zgrade koja je iskazana u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.686.941 KM sadašnje vrijednosti.**

Na poziciji **vrijednosnih papira** iskazane su dionice Rudnika soli „Tuzla“, ukupne vrijednosti od 108.843 KM, na ime neuplaćenog duga rudnika za doprinos za zdravstveno osiguranje. Sporazum je zaključen u skladu s Odlukom Vlade Tuzlanskog kantona o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva Rudnik soli „Tuzla“ d.d. Tuzla, kojim je ugovoreno da će Rudnik soli „Tuzla“ d.d. za uvećanje osnovnog kapitala Zavoda izvršiti upis 1.279 dionica nominalne vrijednosti od 85,10 KM na ime neuplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje do 30. 9. 2013. godine. Registar vrijednosnih papira u FBiH je 27. 6. 2017. godine obavijestio Zavod da je Zavod registrovan kao vlasnik upisanih dionica.

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 36.785.820 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 36.503.806 KM i kratkoročna razgraničenja u iznosu od 282.014 KM. Najznačajniji iznos kratkoročnih tekućih obaveza odnosi se na obaveze prema dobavljačima i obaveze po osnovu stvarnih i paušalnih troškova po osnovu inoosiguranja.

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 29.137.602 KM, a odnose se na fakture iz oktobra, novembra i decembra 2021. godine koje, u skladu sa ugovorima, najvećim dijelom dospijevaju na plaćanje u narednoj godini. Izvršen je popis obaveza, a najvećim dijelom obaveze su usklađene sa dobavljačima.

Obaveze po osnovu stvarnih i paušalnih troškova po osnovu inoosiguranja iskazane su u iznosu od 6.007.269 KM, a odnose se na obaveze kantonalnih zavoda prema ino nosiocima za zdravstvene usluge pružene našim osiguranicima u inostranim ustanovama i obaveze ino nosilaca prema kantonalnim zavodima za zdravstvene usluge pružene ino osiguranicima u našim zdravstvenim ustanovama (obaveze po osnovu stvarnih troškova 1.665.390 KM i obaveze po osnovu paušala 4.341.879 KM). Zavod kontinuirano vrši obračune stvarnih i paušalnih troškova, objedinjava obračune inonosilaca i kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja i blagovremeno vrši potraživanje izmirenja obaveza od kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja i inonosilaca. Prijem, evidentiranje i sačinjavanje obračuna stvarnih i paušalnih troškova vodi se u pomoćnim evidencijama Zavoda (Služba za inoosiguranje), a u knjigovodstvenim evidencijama vode se obaveze za stvarne i paušale troškove (kantonalnih zavoda i inonosilaca). Zavod knjigovodstveno evidentira prilive i odlive sredstava po osnovu stvarnih i paušalnih troškova od kantonalnih zavoda i inonosilaca (po državama) preko obaveza i novčanih sredstava.

³³ „Sl. novine FBiH“, br.30/97, 7/02, 70/08, 48/11

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 282.014 KM, od čega se 281.939 KM odnosi na neutrošena sredstva Federalnog ministarstva zdravstva po osnovu tekućeg transfera za finansiranje liječenja povratnika u Republiku Srpsku.

7.2.4 Izvori sredstava

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2021. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 11.466.643 KM, a odnose se na izvore stalnih sredstava (1.874.544 KM), ostale izvore sredstava (108.843 KM) i izvore sredstava rezervi (979.172 KM), te neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (8.504.084 KM).

Izvori stalnih sredstava odgovaraju neotpisanoj vrijednosti stalnih sredstava.

Izvori sredstava rezervi odnose se na rezerve za rashode za detaširane radnike (818.652 KM) i rezerve za nabavke koje su planirane za 2022. godinu (160.520 KM).

Ostali izvori sredstava odnose se na neotpisanu vrijednost vrijednosnih papira.

7.2.5 Popis sredstava i obaveza

Direktorica je 28. 10. 2021. godine donijela Odluku o redovnom godišnjem popisu za 2021. godinu u cilju usklađivanja knjigovodstvenog stanja sredstava, obaveza, potraživanja i zaliha, sa stvarnim stanjem u Zavodu. Rješenjima o imenovanju 10. 11. 2021. godine su formirane četiri popisne komisije i to: Centralna popisna komisija, Komisija za popis imovine stalnih sredstava, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava, Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza na dan 31. 12. 2021. godine. Rješenjem o imenovanju koje je donijela direktorica Zavoda 2. 12. 2021. formirane su i četiri komisije za popis zaliha lijekova i potrošnog medicinskog materijala koji se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti, a koje se nalaze u Javnoj ustanovi Kantonalna bolnica Zenica, u Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu, u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar i u Univerzitetskom kliničkom centru Tuzla. Ostale zdravstvene ustanove³⁴ formirale su Komisije za popis zaliha lijekova i potrošnog materijala na nivou zdravstvene ustanove. Upravni odbor je 15. 2. 2022. godine donio Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenom popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza u Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH, sa stanjem na 31. 12. 2021. godine.

U izvještaju komisije o izvršenom popisu zaliha lijekova i potrošnog materijala utvrđeni su manjkovi na stanju lijekova koji se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti, kao i lijekovi sa isteklim rokom u ukupnoj vrijednosti od 153.369 KM najvećim dijelom u zdravstvenim ustanovama UKC Tuzla (71.088 KM) i KCUS Sarajevo (76.136 KM). Donesene su Odluke Upravnog odbora o načinu likvidacije manjka i rashoda zaliha lijekova u svakoj Ustanovi.

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 196.375.678 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 197.560.467 KM, što je rezultovalo negativnim novčanim tokom u iznosu od 1.184.789 KM.

Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

---

³⁴ Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać, JU Bolnica Travnik, Županijska bolnica Orašje, Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno, Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica, Opća bolnica Tešanj, Dom zdravlja Živinice, Opća bolnica Konjic, JU Dom zdravlja Bugojno, Opća bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik, Dom zdravlja Cazin, Kantonalna bolnica Goražde, Opća bolnica Jajce i Kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar i JU Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, sa 31. 12. 2021. godine, iskazan je iznos od 2.537.703 KM, koji se najvećim dijelom odnosi na iskazanu razliku knjiženih potraživanja svih kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja po osnovu ino-osiguranja u iznosu od 17.864.949 KM i obaveza svih kantonalnih zavoda po istom osnovu u iznosu od 20.528.037 KM. Ostatak vrijednosti odnosi se na vrijednost tuđih stalnih sredstava datih na korištenje Zavodu. Zavod vrši knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i obaveza po osnovu stvarnih i paušalnih troškova po zemljama. Knjiženja se vrše na osnovu pomoćnih evidencija koje vodi Služba za ino-osiguranje, a koje se vode po zemljama, kantonima, vrsti troška i godinama na koje se odnose.

Skrećemo pažnju da se u predmetnom slučaju radi o uslovnim potraživanjima i obavezama koje se mogu osporavati od naših kantonalnih zavoda s jedne strane i nadležnih službi država potpisnica sporazuma o ino osiguranju, te da će konačan iznos potraživanja i/ ili obaveza biti utvrđen tek u narednom periodu u postupku međusobnog usaglašavanja koji se vrši putem Zavoda. Za naplaćeni iznos potraživanja Zavod, shodno postojećim propisima, oprihoduje pripadajući dio od 10,2% od naplaćenog iznosa, dok se ostatak sredstava transferiše prema kantonalnim zavodima.

Naša država ima 18 potpisanih ugovora o socijalnom osiguranju, a korištenje zdravstvene zaštite se plaća na dva načina (plaćanjem računa za stvarne troškove i paušalno). Stvarni troškovi nastaju prilikom privremenog boravka osiguranih lica na području zemalja potpisnica sporazuma kod korištenja hitne zdravstvene zaštite i to samo pod određenim uslovima koji se moraju ispoštovati (popunjen odgovarajući obrazac nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja u kojem je naveden njegov period važenja za osigurano lice i s druge strane popunjen odgovarajući obrazac za troškove liječenja u inostranstvu u čijem prilogu se nalaze pripadajući računi). Računi se skupljaju i Zavodu ispostavljaju kvartalno koji ih dostavlja na plaćanje kantonalnim zavodima. Ista procedura se primjenjuje i kod liječenja ino osiguranika u našim zdravstvenim ustanovama. Potraživanja po ovom osnovu iznose 10.214.683 KM, obaveze 844.397 KM, te je ukupan saldo po osnovu stvarnih troškova iznosi 9.370.287 KM potraživanja. Prema pomoćnim evidencijama koje vodi Zavod, najznačajnija potraživanja po ovom osnovu imaju Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona (3.238.843 KM) i Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona (2.223.753 KM).

Plaćanje paušalnog iznosa naknade predviđeno je kada osiguranici jedne države imaju prebivalište u drugoj državi i u slučaju radnika na radu u inostranstvu, i plaćaju osiguranje za sebe i članove porodice (naši državljani koji su ino penzioneri i radnici koji rade u inostranstvu). Obračun se vrši na godišnjem nivou. Visina mjesečnog paušala utvrđuje se na godišnjem nivou, a osnova za izračunavanje je Obračun sredstava u zdravstvu koji državni organi moraju potvrditi. Ista procedura se primjenjuje i za naše osiguranike koji imaju prebivalište na području drugih država. Potraživanja po ovom osnovu iznose 19.683.641 KM, obaveze 7.650.266 KM, tako da ukupan saldo po osnovu paušalne naknade iznosi 12.033.374 KM obaveza. Najveće obaveze imaju Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (7.169.649 KM) i Zavod zdravstvenog osiguranja Zapadno-hercegovačkog kantona (6.184.673 KM). Zavod je u julu 2021. godine, kao i u aprilu 2022. godine dostavio dopise - Urgencije Zavodu zdravstvenog osiguranja Zapadno-hercegovačkog kantona za izmirivanje obaveza po osnovu paušalne naknade sa Republikom Hrvatskom. Do okončanja revizije ove obaveze nisu izmirene.

Vezano za neriješene obaveze Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, u 2019. godini imenovana je komisija za rješavanje predmeta „sukoba nadležnosti“ kod primjene međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju između BiH i Republike Hrvatske, Republike Srbije i drugih država sa kojima BiH ima zaključene ugovore o socijalnom osiguranju. Zadatak komisije je da, nakon saglasnosti direktora kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, sačini prijedlog i način raspodjele spornih predmeta „sukoba nadležnosti“ za period 2001-2006 i utvrdi iznos nastalih dugovanja po kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja po tom osnovu, te isti predloži direktorima kako bi izmirili utvrđena pripadajuća dugovanja. Tokom revidirane godine održano je nekoliko sastanaka, i obavljale su se aktivnosti po ovom osnovu ali nisu okončane. Još uvijek nije izvršen konačan raspored predmeta, a samim tim ni preraspodjela dugovanja po kantonalnim zavodima.

Zavod je dostavio izvode za usaglašavanje stanja/rekapitulaciju potraživanja i obaveza po osnovu stvarnih i paušalnih troškova kantonalnim zavodima na 31. 12. 2021. godine.

U februaru 2021. godine zaključen je ugovor sa firmom QSS d.o.o. Sarajevo, u vrijednosti od 58.170 KM. Ugovorena je izrada softvera za praćenje zahtjeva i troškova sa database licencama. Implementacija je planirana u roku od godine dana od potpisivanja ugovora, a rok za dogradnju i popravke (održavanje softvera) je dvije godine od dana okončanja postupaka. U toku revidirane godine u toku je bio razvoj predmetnog softvera u skladu sa odredbama zaključenog ugovora.

Preporuka:

- **okončati aktivnosti na raspodjeli spornih predmeta „sukoba nadležnosti“ s ciljem izmirenja obaveza nastalih po osnovu inoisiguranja.**

9. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor je 17. 12. 2020. godine usvojio planove javnih nabavki Zavoda za 2021. godinu, i to: Plan javnih nabavki koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti u iznosu od 155.734.600 KM³⁵ i Plan javnih nabavki koje se finansiraju iz sredstava obezbijeđenih za rad Stručne službe u iznosu od 750.482 KM. Budući da su više puta vršene izmjene i dopune planova tokom godine, konačan Plan javnih nabavki Fonda solidarnosti sa posljednjom od deset izvršenih izmjena iznosio je 175.606.600 KM, a Plan javnih nabavki Stručne službe sa posljednjom od šest izvršenih izmjena iznosio je 589.392 KM. Izmjene i dopune planova javnih nabavki odnosile su se na uvođenje novih postupaka, izmjene procijenjene vrijednosti i izmjene rokova provođenja nabavki.

Plan javnih nabavki koje se finansiraju iz Fonda solidarnosti sačinjen je na način da je planirano 12 grupa postupaka u okviru kojih je planirano provođenje više pojedinačnih postupaka. Procijenjena vrijednost utvrđena je za svaku grupu postupaka, odnosno za grupe lijekova, ali ne i za svaki pojedinačni postupak. U okviru nabavke potrošnog materijala za dijalizu i lijekove (23.700.000 KM) planirano je šest otvorenih postupaka. U okviru nabavke lijekova saglasno listi lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koje se finansiraju iz sredstava federalnog fonda solidarnosti, i to: imunosupresivi, lijekovi za liječenje hepatitis C i B, lijekovi za liječenje multiple skleroze, hemofilije i humani imunoglobulin (19.750.000 KM), planirano je 14 postupaka, i to četiri otvorena i deset pregovaračkih bez objave obavještenja. U okviru nabavke citostatika (59.992.600 KM) planirana su 43 postupka, i to osam otvorenih i 35 pregovaračkih bez objave obavještenja) i dr. Postupak sačinjavanja Plana javnih nabavki i provođenja javnih nabavki u Zavodu uređen je Procedurama za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki (u daljnjem tekstu: Procedure za javne nabavke) iz 2016. godine.

Procedurama za javne nabavke utvrđeno je da planovi javnih nabavki obavezno sadrže sljedeće elemente: predmet javne nabavke, šifru JRJN – brojčanu oznaku nabavke iz Jedinstvenog rječnika javnih nabavki, planiranu vrijednost u KM sa PDV-om i bez PDV-a, vrstu postupka, krajnji rok za početak postupka, krajnji rok za nabavku/sklapanje ugovora i izvor finansiranja. Plan javnih nabavki Fonda solidarnosti ne sadrži sve propisane elemente utvrđene Procedurama za javne nabavke Zavoda.

Osnov za postupak planiranja i sačinjavanja Plana javnih nabavki koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti je usvajanje Finansijskog plana Zavoda u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, koji na prijedlog direktora usvaja Upravni odbor. Osnov za izradu finansijskog plana su podaci o ostvarenju prihoda i izvršenju rashoda za prethodnu godinu, kao i period od januara do juna tekuće godine. Predloženim planom utvrđene su gornje granice rashoda za zdravstvene usluge i lijekove. Po usvajanju Finansijskog plana sredstva odobrena za zdravstvene usluge raspoređuju se na ugovorne zdravstvene ustanove po programima. Ovaj prijedlog rasporeda sredstava odobrava menadžment, nakon čega se dostavlja Federalnom ministarstvu zdravstva koje izdaje saglasnost na Program zdravstvene zaštite sa planom obima zdravstvenih usluga. Po dobijanju saglasnosti od Federalnog ministarstva zdravstva Program zdravstvene zaštite sa planom obima zdravstvenih usluga usvaja i Upravni odbor Zavoda, te se provodi postupak javne nabavke za zdravstvene usluge putem Aneksa II dio B. Po završenom postupku se zaključuju ugovori sa zdravstvenim ustanovama.

---

³⁵ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa uključenim PDV-om.

Osnov za izradu plana rashoda lijekova su procijenjeni prihodi i izvršeni rashodi u prethodnoj godini i za prvu polovinu tekuće godine. Prijedlog rashoda lijekova odobrava menadžment Zavoda. Prilikom izrade prijedloga sredstava za lijekove uzimaju se u obzir i potrebna sredstva za zdravstvene usluge. Iznos rashoda po grupama lijekova predstavlja osnov za izradu Plana javnih nabavki koji sačinjava Služba za sistem zdravstvenog osiguranja u saradnji sa Službom za medicinsko farmaceutske poslove. Prijedlog rasporeda finansijskih sredstava za lijekove se sačinjava po procentualnom učešću rashoda pojedinačnog lijeka u ukupnim rashodima za grupu lijekova u prethodnom periodu. Dobiveni procenat se primjenjuje na planirana finansijska sredstva za iduću godinu za određenu grupu lijekova.

Predloženi plan rashoda za određene grupe lijekova kao što su citostatici ne predstavlja realne potrebe, jer su one znatno veće u odnosu na raspoloživa sredstva. U toku revizije nije prezentirana dokumentacija na koji način se vrši planiranje iznosa sredstava za lijekove (citostatike) kada su realne potrebe daleko veće od raspoloživih finansijskih sredstava. Prema mišljenju Agencije za javne nabavke od 18. 2. 2022. godine, postupku javne nabavke prethodi adekvatno i realno planiranje. Stoga je za plan javnih nabavki od značaja da sadrži predmet nabavke, njenu planiranu procijenjenu vrijednost, vrstu postupka nabavke, planirano vrijeme pokretanja postupka, izbor finansiranja i sl., kako je navedeno u primjeru Plana nabavki koji je objavila Agencija za javne nabavke BiH. Također, u mišljenju se navodi da Zakon i vezani podzakonski akti ne propisuju obavezan sadržaj plana nabavke, nego je svakom ugovornom organu ostavljeno na dispoziciju da utvrđuje sadržaj. S ciljem ostvarivanja načela efikasnosti i transparentnosti i same svrhe plana nabavki, ugovorni organi bi trebali donositi planove nabavki koji sadrže najmanje navedene informacije. Sačinjavanjem Plana javnih nabavki bez jasnog definisanja predmeta nabavke i procijenjene vrijednosti nabavke nije osigurano potpuno transparentno provođenje javnih nabavki, što nije u skladu s članom 3. Zakona o javnim nabavkama. Također, prilikom sačinjavanja Plana javnih nabavki nisu ispoštovane odredbe Procedura za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki.

Planom javnih nabavki koje se finansiraju iz sredstava obezbijedenih za rad Stručne službe Zavoda i njegovim izmjenama i dopunama planirano je 40 postupaka, u okviru kojih je planirano sedam otvorenih postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 254.953 KM, sedam postupaka putem konkurentskog zahtjeva ukupne procijenjene vrijednosti od 125.600 KM, četiri postupka putem Aneksa II dio B ukupne procijenjene vrijednosti od 111.950 KM, 21 direktni postupak ukupne procijenjene vrijednosti od 82.889 KM i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja ukupne procijenjene vrijednosti od 14.000 KM.

Uvidom u izvještaj o ukupnom broju provedenih postupaka i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora Zavoda utvrđeno je da je provedeno ukupno 110 postupaka u ukupnoj vrijednosti od 133.687.207 KM,³⁶ od čega 28 otvorenih postupaka (69.404.435 KM), 39 pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja (64.088.673 KM), šest konkurentskih zahtjeva (120.523 KM) i 37 direktnih sporazuma (73.576 KM). Pored navedenih, provedeno je i pet postupaka putem Aneksa II dio B u ukupnoj vrijednosti zaključenih ugovora 52.912.622 KM, a najvećim dijelom se odnose na javnu nabavku zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti u vrijednosti od 52.819 440 KM.

Revidirali smo četiri otvorena postupka javne nabavke ukupne ugovorene vrijednosti u iznosu od 10.609.574 KM, i to: nabavka lijekova/citostatika u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji se mogu koristiti na teret sredstava Fonda solidarnosti Federacije BiH ugovorene vrijednosti od 3.110.178 KM, nabavka lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji se mogu koristiti na teret sredstava Fonda solidarnosti FBiH: imunosupresivi, lijekovi za multiplu sklerozu, hepatitis C i B, hemofiliju i humani imunoglobulin ugovorene vrijednosti u iznosu od 2.499.572 KM, nabavka lijekova u tretmanu hemodijalize s Liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji se mogu koristiti na teret Fonda solidarnosti FBiH ugovorene vrijednosti od 4.983.220 KM i nabavku računarske opreme ugovorene vrijednosti u iznosu od 16.604 KM.

---

³⁶ Predmeti nabavke kolektivno osiguranje i osiguranje vozila, sistematski pregled zaposlenih radnika Zavoda i vođenje deviznog računa i pripadajućih podračuna su, saglasno članu 25. stav 1. Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, br. 09/05, 35/05 i 100/08), oslobođeni od plaćanja PDV-a. Prema članu 24. stav 2. pod 2. Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik BiH” br. 09/05, 35/05 i 100/08), “zdravstvene usluge” su oslobođene od plaćanja PDV-a.

Zavod je proveo otvoreni postupak javne nabavke lijekova citostatika u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji se mogu koristiti na teret sredstava fonda solidarnosti Federacije BiH procijenjene vrijednosti od 8.136.150 KM. Nabavka je provedena u 13 lotova, a ukupna ugovorena vrijednost nabavke iznosi 3.110.178 KM. Revidirali smo uzorak: lot 2 nabavke lijeka INN Leuprorelin ugovorene vrijednosti od 1.231.927 KM i lot 6 nabavke lijeka INN Sorafenib ugovorene vrijednosti od 710.076 KM. Ugovori za navedene lotove su zaključeni sa kompanijom Hercegovinalijek d.o.o. Donesena je odluka o poništenju lotova 3, 5, 12 i 13 jer nije dostavljena nijedna ponuda, kao i lota 7 jer je ponuđena cijena kompanije MGM Farm d.o.o. u vrijednosti od 4.424.970 KM znatno veća od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku koja iznose 3.982.710KM.

Zavod je proveo otvoreni postupak javne nabavke lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji se mogu koristiti na teret sredstava fonda solidarnosti FBiH: imunosupresivi, lijekovi za multiplu sklerozu, hepatitis C i B, hemofiliju i humani imunoglobulin procijenjene vrijednosti od 2.786.302 KM. Nabavka je provedena u šest lotova, a ukupna ugovorena vrijednost nabavke iznosi 2.499.572 KM. Revidirali smo uzorak: lot 2 nabavke lijeka fingolimod ugovorene vrijednosti od 510.208 KM i lot 3 nabavke lijekova lijekove glekaprevir i pibrentasvir ugovorene vrijednosti od 1.460.352 KM. Ugovori za navedene lotove su zaključeni sa najpovoljnijim dobavljačima, i to: kompanijama MGM Farm d.o.o i Hercegovinalijek d.o.o. Osim lotova koje smo revidirali, uvidom u dokumentaciju provedenog postupka konstatovali smo da je donesena Odluka o poništenju lota 1 jer jedina dostavljena ponuda ne ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije i lota 5 jer je ponuđena cijena znatno veća od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku. Također traženo je obrazloženje niskih cijena od ponuđača Hercegovinalijek d.o.o za lotove 4 i 5 jer je razlika u cijeni između drugoplasirane ponude i ponude Hercegovinalijeka viša od 20%. Dostavljeno je obrazloženje niskih cijena u kojem piše da se radi o posebnoj ponudi proizvođača lijeka. Traženo je obrazloženje i za lot 6 od Farmacija d.o.o Bihać te je dostavljeno obrazloženje da je cijena formirana na osnovu preporuke proizvođača lijekova. Dostavljena obrazloženja niskih cijena su i prihvaćena te su ponude ocjenjene kao validne.

Zavod je proveo otvoreni postupak javne nabavke lijekova u tretmanu hemodijalize s Liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji se mogu koristiti na teret Fonda solidarnosti FBiH. Procijenjena vrijednost nabavke je 5.922.955 KM. Nabavka je provedena u 12 lotova, a ukupna ugovorena vrijednost je 4.983.220 KM. Revidirali smo uzorak: lot 2 nabavke Enoksaparin Clexane amp. 20 mg i 40 mg ugovorene vrijednosti 647.770 KM, lot 7 nabavke Darbepoetin alfa inj. 10 mcg, 20 mcg, 30mcg, ugovorene vrijednosti od 2.235.063 KM i lot 12 nabavke Sevelamer tableta od 177.840 KM. Ugovori za navedene lotove su zaključeni sa kompanijama Farmacija d.o.o, Hercegovinalijek d.o.o i Medimpex d.o.o. Traženo je obrazloženje cijene od Krajinagroup d.o.o za lot 11, koje je i dostavljeno. Navedeno je da je napravljena greška pri formiranju cijene za ovaj lot, te da odustaju od ponude. Donesena je Odluka o poništenju lota 3, jer nije dostavljena nijedna ponuda i lota 11 jer je cijena prihvatljive ponude znatno veća od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku.

Revidirali smo sedam pregovaračkih postupaka nabavke lijekova ukupne ugovorene vrijednosti u iznosu od 17.004.822 KM, i to: INN Atezolizumab (1.778.856 KM), INN Pemprolizumab (4.301.732 KM), INN Bevacizumab (3.302.091 KM), INN Palivizumab Synagis (1.413.448 KM), dvije nabavke INN Trastuzumab Herceptin (747.993 KM) i INN Dabrafenib, INN Trametinib i INN Nilotinib (5.460.702 KM). Revidirani pregovarački postupci bez objave obavještenja provedeni su u skladu s članom 21. stav c) Zakona o javnim nabavkama, gdje za svaki određeni lijek ima samo jedan registrovani nosilac dozvole za stavljanje lijeka u promet. Izjavama proizvođača lijekova je utvrđeno koji veleprometnik je ovlašten za uvoz i distribuciju predmetnog lijeka, odnosno s kojim veleprometnikom će se voditi pregovori o nabavci takvog lijeka. Dostavljena Izjava, zajedno sa ostalim službenim podacima koji se mogu provjeriti na web stranici Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, u najvećem broju revidiranih uzoraka, služila je kao dokaz ekskluziviteta za vođenje pregovaračkih postupka. Nisu utvrđene nepravilnosti pri provođenju postupaka navedenih javnih nabavki.

Revidirali smo i jedan konkurentski postupak nabavke motornog vozila ugovorene vrijednosti od 54.999 KM i jedan propisani postupak iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama za obavljanje zdravstvenih usluga ugovorene vrijednosti 57.644.000 KM (detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.2 Izvještaja).

Preporuka:

- *Plan javnih nabavki Fonda solidarnosti donijeti uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavki, u skladu s Procedurama za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki, kako bi se osiguralo transparentno provođenje javnih nabavki, shodno članu 3. Zakona o javnim nabavkama.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Zavod je 4. 8. 2022. godine dostavio komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U komentaru su data obrazloženja koja se odnose na: primjenu Uputstva o uspostavi liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH; obavljanje kontinuiranog monitoringa i periodične evaluacije terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa liste lijekova Fonda solidarnosti; uvođenje u pravo na korištenje lijekova iz posebnog programa, a da prethodno nisu osigurana dodatna finansijska sredstva za njihovo finansiranje; sačinjavanje plana javnih nabavki; rad komisija za utvrđivanje prava korištenja lijekova i stvaranje obveza do visine sredstava utvrđenih Finansijskim planom Zavoda. Od dodatne dokumentacije dostavljen je samo zahtjev za mišljenjem u vezi pravilne primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama, upućen Agenciji za javne nabavke BiH, koji je revizorskom timu prezentiran i tokom obavljanja revizije.

Komentare nismo prihvatili s obzirom na to da nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza i datih preporuka u konačnom Izvještaju. S tim u vezi dajemo sljedeća pojašnjenja:

- **Vežano za obavljanje kontinuiranog monitoringa i periodične evaluacije terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti u komentaru je navedeno da Zavod kontinuirano vrši monitoring, s obzirom na to da se za korištenje svakog lijeka izdaje saglasnost nadležne komisije i dalje se programski prati korištenje svakog lijeka po pacijentima. Navedeno je i da evaluaciju terapijskog liječenja može pratiti samo ordinirajući doktor, koji kontinuirano prati stanje pacijenata i konziliju predlaže terapiju. Osim toga, u komentaru su navedene informacije koje su prethodno prezentirane revizorskom timu, a koje se odnose na upućivanje dopisa zdravstvenim ustanovama u kojima se koriste lijekovi Fonda solidarnosti FBiH, gdje se traži dostavljanje podataka o uspostavi sistema praćenja kvaliteta liječenja i davanje sugestija i prijedloga kako bi se unaprijedio proces rada u narednom periodu. Napominjemo da je Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa liste lijekova Fonda solidarnosti, propisano da Zavod treba obavljati poslove monitoringa i evaluacije terapijskog liječenja, te izvještaj o provedenom monitoringu i evaluaciji dostavljati Ministarstvu svakih šest mjeseci, što nije učinjeno. Shodno navedenom, dato obrazloženje nije imalo uticaja na izmjene nalaza u Izvještaju.**
- **U vezi sačinjavanja Plana javnih nabavki koje se finansiraju iz Fonda solidarnosti u komentaru je navedeno da je već ranije dostavljeno detaljno obrazloženje Uredu za reviziju putem komentara na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2020. godinu, kao i da je Zavod tražio Mišljenje Agencije za javne nabavke na Plan. Također, u komentaru se navodi da je Zavod u potpunosti postupio saglasno sa „Primjerom“ za izradu plana javnih nabavki koji je objavljen na internet-stranici Agencije za javne nabavke BiH, Procedurama za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki, kao i Mišljenjem Agencije za javne nabavke u kojem se, između ostalog, navodi da Zakon i vezani podzakonski akti ne propisuju obavezan sadržaj plana nabavke, nego je svakom ugovornom organu ostavljeno na dispoziciju da utvrđuje sadržaj.**

Međutim, uvidom u Plan javnih nabavki koje se finansiraju iz Fonda solidarnosti konstatovali smo da je sačinjen na način da je planirano 12 grupa postupaka, u okviru kojih je planirano

provođenje više pojedinačnih postupaka. Procijenjena vrijednost utvrđena je za svaku grupu postupaka, odnosno za grupe lijekova, ali ne i za svaki pojedinačni postupak. Prema mišljenju Agencije za javne nabavke od 18. 2. 2022. godine, postupku javne nabavke prethodi adekvatno i realno planiranje. Stoga je za plan javnih nabavki od značaja da sadrži predmet nabavke, njenu planiranu procijenjenu vrijednost, vrstu postupka, planirano vrijeme pokretanja postupka, izbor finansiranja i sl., kako je navedeno u primjeru Plana nabavki koji je objavila Agencija za javne nabavke BiH, kao i u Procedurama Zavoda za pripremu i provođenje postupaka javnih nabavki. Kao što u svom Mišljenju navodi Agencija za javne nabavke BiH, s ciljem ostvarivanja načela efikasnosti i transparentnosti i same svrhe plana nabavki ugovorni organi bi trebali donositi planove nabavki koji sadrže najmanje navedene informacije.

- Vezano za preporuku koja se odnosi na stvaranje obveza do visine sredstava utvrđenih Finansijskim planom u komentaru je navedeno da su izvršenjem finansijskog plana na nivou od 99,9% stvorene obaveze do visine sredstava utvrđenih finansijskim planom Zavoda. Data je napomena da se radi o terapijama pacijenata koje se ne mogu prekinuti i potrebne su za nastavak liječenja, te da su prekoračenja evidentirana samo na grupama lijekova. Navedeno je i da je data preporuka neutemeljena jer se utvrđeno prekoračenje odnosi samo na dio rashoda, a ne na prekoračenje finansijskog plana. S tim u vezi ističemo da Finansijski plan rashoda Fonda solidarnosti FBiH predstavlja dio Finansijskog plana Zavoda. Svaki finansijski plan sastoji se iz općeg i posebnog dijela. Posebnim dijelom utvrđuju se vrste rashoda i izdataka. U skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Zavod je bio u obavezi preuzimati obaveze samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu finansijskog plana. Također, finansijskim planom, na koji je Parlament FBiH dao saglasnost, utvrđeno je da će se nabavka lijekova vršiti najviše do iznosa sredstava planiranih finansijskim planom, a finansijskim planom Zavoda utvrđeni su rashodi po vrstama bolesti. Obavljenom revizijom konstatovano je da su preuzete obaveze na teret Finansijskog plana tekuće godine iznad visine utvrđene u posebnom dijelu Plana za 2.123.606 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH.
- U komentaru je dato obrazloženje zašto se komisije za utvrđivanje prava korištenja lijekova ne sastaju jednom mjesečno, kako je propisano Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, zbog čega je data preporuka. Kao razlog se navodi da se komisije sastaju redovno, spram pristiglih potreba osiguranika (pacijenata), u skladu sa protokolima liječenja za određena oboljenja, odnosno za grupe lijekova, da se veći broj komisija sastaje jednom mjesečno, a ostale održavaju sastanke svaka dva ili tri mjeseca, na kojima se uvode novi pacijenti u pravo liječenja, te na kojima pacijenti dobiju terapiju dovoljnu za dva, odnosno tri mjeseca. Navedeno je i da se Komisija za uvođenje osiguranika u pravo korištenja lijeka aflibercept u tretmanu dijabetičkog makularnog edema, Komisija za izdavanje saglasnosti za ugradnju kohlearnog implantata i zamjenu procesora kod djece, kao i Komisija za uvođenje osiguranika u pravo korištenja lijekova za liječenje hemofilije, sastaju nakon što pristigne potrebna medicinska dokumentacija, odnosno kada se osiguraju uslovi za održavanje redovnih sastanaka. Također, navedeno je da se komisije u slučajevima hitnosti izjašnjavaju elektronski. Dato obrazloženje nije imalo uticaja na izmjenu nalaza u Izvještaju s obzirom na to da je Pravilnikom propisano da su komisije za utvrđivanje prava korištenja lijekova u obavezi jednom mjesečno obavljati procjenu pojedinačnih zahtjeva.

Vezano za uvođenje u pravo na korištenje lijekova iz posebnog programa, u komentaru su data obrazloženja zbog čega Zavod nabavlja lijekove iz posebnog programa. Tako je navedeno da se radi o inovativnim lijekovima koji se odobravaju po posebnoj preporuci ordinirajućeg doktora, da su studije pokazale kako ovi lijekovi imaju sposobnost smanjivanja simptoma bolesti i povećanja životnog vijeka pacijenata, da je terapija ovim lijekovima bila podnošljivija za pacijente od postojećih terapija, da se njihovim korištenjem ostvaruje finansijski benefit za Zavod jer proizvođači daju pogodnosti u vidu

sufinansiranja dijela troškova, da je primjena ove terapije u najvećem broju slučajeva i finansijski povoljnija od lijekova koji se već koriste sa redovne liste u sličnim ili istim indikacijama. Navedeno je i da bi striktnom primjenom date preporuke Ureda Program zdravstvene zaštite koji se finansira iz Federalnog Fonda solidarnosti i kvalitetno i u finansijskom smislu bio značajno oštećen, te da se tako ne bi postupalo u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

U komentaru je također navedeno da su u toku aktivnosti na izmjenama Uputstva o uspostavi liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kako bi se otklonile sve nejasnoće u primjeni i Uputstvo u potpunosti primjenjivalo.

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku
reviziju zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević

Tim za reviziju

Sabina Selesković – voditeljica tima

Jelena Lovrić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu					
Naziv pravnog lica: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procen at (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	187.948.035	196.375.678	183.349.969	8.427.643	104,48
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	155.675.000	163.993.997	152.183.999	8.318.997	105,34
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	0
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	0
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	0
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	155.675.000	163.993.997	152.183.999	8.318.997	105,34
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	0
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	0
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	0
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	0
8. Ostali porezi	0	0	0	0	0
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	1.192.000	1.582.119	865.013	390.119	132,73
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	1.106.000	1.270.794	548.857	164.794	114,90
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	0	0	0	0	0
Ostali prihodi od imovine	0	0	0	0	0
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0
10 Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	86.000	311.325	316.156	225.325	362,01
Administrativne takse	0	0	0	0	0
Sudske takse	0	0	0	0	0
Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	0
Ostale budžetske naknade i takse	0	0	0	0	0
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	0	0	0	0	0
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	26.000	249.036	260.664	223.036	957,83
Neplanirane uplate – prihodi	60.000	62.289	55.492	2.289	103,82
Novčane kazne	0	0	0	0	0
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	0
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	31.081.035	30.799.562	30.300.957	-281.473	99,09
11 Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	20.781	20.780		-1	100,00
12 Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	30.910.254	30.628.315	30.089.746	-281.939	99,09
13 Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	0

14	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	0
15	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0
16	Donacije	150.000	150.467	211.211	467	100,31

II RASHODI (od 1 do 7)		205.498.035	205.657.210	186.750.361	159.175	100,08
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.514.000	2.323.511	2.184.801	-190.489	92,42
	Bruto plaće i naknade plaća	2.225.000	2.096.870	2.016.100	-128.130	94,24
	Naknade troškova zaposlenih	289.000	226.641	168.701	-62.359	78,42
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	230.000	218.784	210.645	-11.216	95,12
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	202.754.035	203.114.915	184.354.915	360.880	100,08
	Putni troškovi	40.000	36.100	12.535	-3.900	90,25
	Izdaci za energiju	50.000	43.825	43.043	-6.175	87,65
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	80.000	68.726	69.749	-11.275	85,91
	Nabavka materijala i sitnog inventara	118.312.381	120.409.962	105.932.726	2.097.581	101,77
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.812.000	1.621.338	1.764.888	-190.662	89,48
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine		1.036	0	1.036	
	Izdaci za tekuće održavanje	128.800	47.557	35.492	-81.243	36,92
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	59.000	46.188	62.395	-12.812	78,28
	Ugovorene i druge posebne usluge	82.271.854	80.840.183	76.434.087	-1.431.671	98,26
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	0	0	0	0	0
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Tekući transferi pojedincima	0	0	0	0	0
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Subvencije javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
	Drugi tekući rashodi	0	0	0	0	0
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0	0	0
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	0
7.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-17.550.000	-9.281.532	-3.400.392	8.268.468	
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA		0	0	0	0	0
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	448.370	106.428	115.885	-341.942	23,74
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	0
	Nabavka građevina	0	0	0	0	0
	Nabavka opreme	180.500	94.377	24.727	-86.123	52,29
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0

	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	267.870	12.051	63.014	-255.819	4,50
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	28.144	0	0
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	0	0	0	0	0
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	0	0	0	0	0
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	0
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	0
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	0
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0
	Vanjske otplate	0	0	0	0	0
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
	Otkup duga	0	0	0	0	0
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	0
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-17.998.370	-9.387.960	-3.516.277	8.610.410	52,16

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrilo 25. 2. 2022. godine.

Direktorica
Vlatka Martinović

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	46.269.076	46.781.418	99
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	26.610.933	27.795.722	96
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	537.249	986.755	54
4. Kratkoročni plasmani	0	0	0
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	19.120.894	17.998.941	106
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.983.387	1.950.622	102
9. Stalna sredstva	3.062.683	2.979.754	103
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	1.188.139	1.137.975	104
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	1.874.544	1.841.779	102
12. Dugoročni plasmani	0	0	0
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	0
15. Vrijednosni papiri	108.843	108.843	100
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	108.843	108.843	100
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (A+B)	48.252.463	48.732.040	99
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	36.785.820	27.915.625	132
19. Kratkoročne tekuće obaveze	36.503.806	27.504.407	133
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
22. Obaveze prema zaposlenicima	0	0	0
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
24. Kratkoročna razgraničenja	282.014	411.218	69
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	0
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	11.466.643	20.816.415	55
28. Izvori stalnih sredstava	1.874.544	1.841.779	102
29. Ostali izvori sredstava	108.843	108.843	100
30. Izvori sredstava rezervi	979.172	1.261.599	78
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	8.504.084	17.604.194	48
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	48.252.463	48.732.040	99

Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine odobrilo 25. 2. 2022. godine.

Direktorica
Vlatka Martinović

Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine		
Naziv pravnog lica: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	196.375.678
2	Prihodi od poreza	163.993.997
3	Neporezni prihodi	1.582.119
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	30.799.562
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	196.375.678
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	197.454.039
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.323.511
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	218.784
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	194.911.744
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	0
20	Kapitalni transferi	0
21	Izdaci za kamate	0
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	106.428
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	106.428
24	Finansiranje (25 + 26)	0
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	0
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	197.560.467
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-1.184.789
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	27.795.722
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	26.610.933

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine odobrilo 25. 2. 2022. godine.

Direktorica
Vlatka Martinović